РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ САБИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ | КАРАР

02.11.2016 | № 1341-п

«2017-2022 елларга Татарстан Республикасы
Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү»
муниципаль программасын раслау турында

Белем бирүнең сыйфатын күтәрү, белем бирү хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү, укучыларның сәламәтлеген ныгыту, белем бирү процессының имин шартларын булдыру максатларында, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты,

КАРАР БИРӘ:

1. «2017-2022 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү» кушымтада бирелгән муниципаль программаны (алга таба - Программа) расларга.
2. чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджетын формалаштырганда Саба муниципаль районының финанс-бюджет палатасына Программаны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән финансланырга тиешле муниципаль программалар исемлегенә кертергә һәм, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджетының керем өлеше мөмкинлекләреннән чыгып, Программаны гамәлгә ашыруга финанс чаралары бүлеп бирүне күздә тотарга.
3. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының «2016-2018 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2015 елның 18 сентябрендәге 1184-п номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.
4. Әлеге карар 2017 елның 01 гыйнварыннан үз көченә керә дип билгеләргә.
5. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес буенча бастырырга: http://saby.tatarstan.ru.
6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ начальнигы И.Ф. Шакировка йөкләргә.

Саба муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе
вазифаларын башкаручы, Саба муниципаль районы
башкарма комитеты җитәкчесенең социаль мәсьәләләр
буенча беренче урынбасары Т.Г.Шәрәфиев

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2016 елның 02
декабрендәге 1341-п номерлы карары
белән РАСЛАНДЫ

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ
2017-2022 елларга ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ САБА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ МӘГАРИФЕ ҮСЕШЕ

Программа паспорты

Программа атамасы	«2017-2022 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны төп эшләүчеләр	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ (алга таба - Мәгариф идарәсе)
Программаның максаты	Белем бирүнең сыйфатын күтәрү, белем бирү хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү, укучыларның сәламәтлеген ныгыту, белем бирү процессының имин шартларын булдыру
Программаның бурычлары	– гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә һәркем файдалана алырлык сыйфатлы гомуми белем алу гарантияләрен тәэмин итү; – заманча мәгълүмат һәм коммуникация технологияләрен кулланып, яңа мәгариф технологияләрен һәм укыту процессын оештыру принципларын кертү ; – мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә балаларны колачлауны арттыру,мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә чиратларны бетерү; – белем бирүнең сыйфатын бәяләү системасын кертү; – сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балаларга, инвалид балаларга гомуми белем алу өчен шартлар тәэмин итү; – укучыларның тулы кыйммәтле туклануы өчен шартлар тәэмин итү; – укучыларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру; – сәләтле балаларны ачыклауның, аларга ярдәм итүнең һәм аларны озата баруның муниципаль системасын камилләштерү; – мәктәпләрдә иң яхшы педагогларны саклап калу өчен мораль һәм матди стимуллар системасын булдыру, яшь белгечләрне җәлеп итү; – мәгариф хезмәткәрләренең өзлексез һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру; – мәгариф учреждениеләрендә янгын һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәэмин итү; – гомуми белем бирү учреждениеләрендә кадрлар ресурслары белән идарә итү буенча нәтиҗәсез чыгымнарны һәм сыйныфларның уртача тулылыгын киметү, белем бирү учреждениеләре челтәрен оптимальләштерү; – укучыларның хезмәт базарын исәпкә алып уку планын сайлау, булачак һөнәрне сайлау мөмкинлеген тәэмин итә торган профильле һәм профиль алды укытуны кертү һәм гамәлгә ашыру; – гомуми белем бирүнең гомуми белем бирү нәтиҗәләренә һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартларына төп таләпләрне үз эченә алган беренче һәм икенче буын гомуми белем бирүнең федераль

	дәүләт мәгариф стандартларын гамәлгә ашыру; – мәгариф учреждениеләренә сәламәтлекне саклау технологияләрен куллануның алдынгы тәҗрибәсен кертү; – тәрбия эшенең муниципаль системасын үстерү; профилактика эшләренең сыйфатын күтәрү.
Программаны тормышка ашыру сроклары	2017 - 2022 еллар
Ярдәмче программалар исемлеге	1. 2017-2022 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү. 2. 2017 - 2022 елларга гомуми белем үсеше. 3. 2017 - 2022 елларга өстәмә белем бирүне үстерү.
Еллар һәм чыганаклар буенча бүлеп, Программаны финанслау күләмнәре	Программаны финанслауга 2017-2022 елларда 3 985 161,830 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2017 ел - 658207,105 мең сум; 2018 ел - 662371,105 мең сум; 2019 ел - 666145,905 мең сум; 2020 ел - 666145,905 мең сум; 2021 ел - 666145,905мең сум; 2022 ел - 666145,905мең сум. 2017-2022 елларга Программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән булачак 2 679 056,230 мең сум, шул исәптән еллар буенча: 2017 ел - 440 543,505 мең сум; 2018 ел - 444 693,505 мең сум. 2019 ел - 448 454,805 мең сум; 2020 ел - 448 454,805 мең сум; 2021 ел - 448 454,805 мең сум; 2022 ел - 448 454,805 мең сум; 2017-2022 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1 306 105,600 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2017 ел - 217 663,600 мең сум; 2018 ел - 217 677,600 мең сум; 2019 ел -217 691,100 мең сум; 2020 ел - 217 691,100 мең сум; 2021 ел - 217 691,100 мең сум; 2022 ел - 217 691,100 мең сум; Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
Елларга бүленеп программаның максатларын һәм бурычларын (нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары) тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтиҗәләре	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә урнаштыру чиратында теркәлгән 3 яшьтән 7 яшькә кадәрге балаларга мәктәпкәчә белем бирү программаларын тормышка ашыручы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге тудырылачак; Мәктәп яшендәге балаларга гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тәэмин ителде; Инвалид балаларга гомуми белем бирү программаларын үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк (инклюзив белем); Укучыларга ,яшәү урынына бәйсез рәвештә, укытуның заманча шартларына керү мөмкинлеге тәэмин ителәчәк; Өлкән сыйныф укучылары профильле укытуның белем бирү

	программалары буенча белем алу мөмкинлеген алачак; Аеруча уңышлы һәм югары дәрәҗәдә уңышлы булмаган мәктәпләр арасында белем бирү сыйфатында аерма кимиячәк; Педагогларга өзлексез һөнәри үсеш мөмкинлеге тәэмин ителәчәк; Гомуми белем бирү оешмаларында яшь педагогларның өлеше артачак; Милли мониторингларда укучыларның нәтиҗәләре яхшырачак (укучыларның башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү программаларын үзләштерүгә әзерлеге); Белем бирү киңлегенең бердәмлеге тәэмин ителәчәк; Өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтү сыйфаты яхшырачак, атап әйткәндә: Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары эшчәнлеген стимуллаштыру системасы булдырылачак; Өстәмә белем бирү оешмаларының заманча кызыклы имиджы эшләнде; Баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программаларын гамәлгә кертү тәэмин ителде; Укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артты; Мәгариф оешмаларында белем бирү процессын оештырганда заманча мәгълүмати-компьютер технологияләрен куллану киңәя; Сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балаларны укыту мөмкинлеге киңәя; Дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә эшләүче балалар һәм яшүсмерләр саны артачак. Мәгариф сыйфатын тышкы бәяләү механизмнары гамәлдә булачак. Халыкның белем бирү хезмәтләре сыйфаты белән канәгатьлеге артачак;

1. Программаны тормышка ашыру сферасының гомуми характеристикасы.

Гомуми белем бирү Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшәүчеләр өчен сыйфатлы мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем алу өчен нигез булып тора. Аны алга таба яңарту һәм үстерү тулаем белем бирү тармагының нәтиҗәлелеген тәэмин итәргә, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы гражданнарының мәгариф ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен мөмкинлекләр булдырырга һәм киңәйтергә тиеш.

«Мәгариф» өстенлекле милли проектын һәм соңгы елларда мәгарифне модернизацияләүнең комплекслы проектын гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының гомуми белем бирүне үстерүгә шактый финанс чаралары җибәрелде. Белем бирү процессын оештыруда заманча шартлар тудыру өчен математика, физика, химия, биология, башлангыч сыйныфлар һәм компьютер техникасы кабинетлары өчен уку җиһазлары сатып алынды һәм гомуми белем бирү учреждениеләренә куелды.

Мәгарифкә чыгымнарның артуы белем бирү шартларының сизелерлек үзгәрүенә һәм педагогик кадрларның квалификация дәрәҗәсен күтәрүгә китерде. Район мәктәпләрендә материаль база сизелерлек яхшырды: заманча укыту кабинетлары сатып алынды, барлык мәктәпләр заманча компьютерлар белән тәэмин ителде, Интернет челтәренә тоташтырылды. Мәгариф учреждениеләрендә имин шартлар тәэмин итү, мәгариф учреждениеләренең матди базасын ныгыту, медицина кабинетларын һәм азык-төлек блогларын ремонтлау һәм җиһазлау буенча зур эш башкарылды.

Гомуми белем бирү шартларына заманча таләпләр барлык укучыларга иминлек һәм сәламәтлекне саклау гарантияләрен тәэмин итүне, белем бирү процессын заманча укыту җиһазлары һәм квалификацияле педагогик кадрлар белән тәэмин итүне, кулланучылары

яшәгән урынга бәйсез рәвештә сыйфатлы белем бирү хезмәтләренең киң спектрын тәкъдим итәргә сәләтле мәгариф учреждениеләре санын арттыруны күздә тота.

"Безнең яңа мәктәп" милли белем бирү инициативасын гамәлгә ашыру һәм яңа дәүләт белем бирү стандартларын кертү белән бәйле рәвештә белем бирү процессын оештыруның заманча шартларын тудыруга таләпләр көчәя.

"Безнең яңа мәктәп" милли мәгариф доктринасы нигезендә Мәгарифне үстерү федераль максатчан программасы төзелгән.

Мәгарифне үстерү буенча федераль максатчан Программа түбәндәгеләрне күздә тота:

– база белеменең инновацион характерын тәэмин итү;

– мәгариф системасы институтларын социаль үсеш инструментлары буларак модернизацияләү;

– һөнәри кадрларны өзлексез укытуның, әзерләүнең һәм яңадан әзерләүнең заманча системасын булдыру;

– белем бирү сыйфатын бәяләү механизмнарын булдыру.

– Программаның бурычлары:

– социаль үсеш институты буларак гомуми һәм мәктәпкәчә белем бирүне модернизацияләү;

– һөнәри белем бирү эчтәлеген һәм структурасын хезмәт базары ихтыяҗларына туры китерү;

– белем бирүнең сыйфатын бәяләү системасын үстерү һәм белем бирү хезмәтләренә ихтыяҗ булу.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы дәүләт программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм бәяләү тәртибен һәм Татарстан Республикасы дәүләт программалары исемлеген раслау турында" 2012 елның 31 декабрендәге 1199 номерлы карарын, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 15 маендагы 792-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган "2013 - 2020 елларга мәгарифне һәм фәнне үстерү" Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 20.12.2012 № 2433-р, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты, 2014 елның 22 февралендәге 110 карары белән расланган "2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнен үстерү" дәүләт программасын гамәлгә ашыру максатларында 110 номерлы карары белән "2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнен үстерү" дәүләт программасын раслады.

Программаның максаты - халыкның үзгәреп торучы таләпләре һәм Татарстан Республикасы җәмгыяте һәм икътисады үсешенең перспектив бурычлары нигезендә Татарстан Республикасында белем бирүнең югары сыйфатын тәэмин итү.

Программаның бурычлары - балаларга мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системаларында уку-укыту нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән уку-укыту программаларын модернизацияләү;

ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, иҗтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыру;

эш бирүчеләр белән үзара хезмәттәшлектә регионның кеше потенциалын алдан үстерү һәм Татарстан Республикасы үсешенең социаль-икътисадый стратегиясен гамәлгә ашыру мәнфәгатьләрендә гомер дәвамында кирәкле квалификацияләр сатып алуда гражданнарның төрле категорияләре өчен киң мөмкинлекләр тәэмин итү;

икътисадны технологик модернизацияләүне һәм алдынгы технологияләр нигезендә аның конкурентлык сәләтен арттыруны һәм фәнни потенциалны диверсификацияләнгән икътисадый үсешнең төп ресурсларының берсенә әвереллдерүне тәэмин итә торган тикшеренүләр, фәнни эшләнмәләр һәм нәтиҗәле инновацион система секторын алдан үстерү өчен шартлар тудыру. Программаны гамәлгә ашыру сроклары - 2014 - 2020 еллар.

"2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнен үстерү" дәүләт программасында билгеләнгән бурычлар комплексын хәл итү өчен "2017 - 2022 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү" максатчан программасын эшләргә кирәк. Әлеге программаны эшләү өчен төп инструментлар булып түбәндәге программалар чыгыш ясады: 2016 - 2020 елларга мәгарифне үстерүнең федераль

максатчан программасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 23 маендагы 497 номерлы карары белән расланган); 2016 - 2020 елларга «Рус теле» федераль максатчан программасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 20 маендагы 481 номерлы карары белән расланган); 2013 - 2020 елларга «Мәгарифне үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 15 маендагы 792-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган); «Мәгариф; 2013 елга һәм 2020 елга кадәр перспективага Татарстан Республикасының гомуми мәгарифен модернизацияләү буенча чаралар комплексы» өстенлекле милли проекты;

"2017 - 2022 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы мәгарифен үстерү" программасы мәгариф өлкәсендә белем бирү структурасында, эчтәлегендә һәм технологияләрендә үзгәрешләрне, мәгариф эшчәнлеге субъектларының оештыру-хокукый рәвешләрендә һәм финанс-икътисадый механизмнарда үзгәрешләрне чагылдыра торган өстенлекле бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексыннан гыйбарәт.

Программаның чаралары мәгариф системасы субъектларына кагыла һәм Саба муниципаль районының бердәм белем һәм мәгълүмат киңлеген формалаштырырга тиеш.

Саба муниципаль районы башкарма комитетының мәгариф идарәсе муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем, шулай ук өстәмә белем алуга гражданнарның хокукларына дәүләт гарантияләрен тәэмин итә. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының белем бирү комплексы 2016 елның 01 сентябренә 78 белем бирү учреждениесен үз эченә ала: 49 мәктәпкәчә (шул исәптән 10 филиал), 3 башлангыч (филиаллар), 11 урта, 7 төп, 1 нче гимназия, 1 нче лицей, 1 нче кадет интернат мәктәбе, 1 нче мәктәп - ОВЗ белән балалар өчен интернат мәктәбе, 1 мәктәп - интернат сәләтле балалар һәм 2 өстәмә белем бирү учреждениесе: РЦДТ, ДОЦ. Урта һөнәри белем бирү учреждениесе - «Саба аграр көллияте» бар. Мәгариф өлкәсендәге гамәлдәге проблемаларны программа-максатчан ысул белән хәл итү максатка ярашлы, чөнки ул белем бирү хезмәтләре базары, җәмгыять, шәхес ихтыяҗларының тышкы шартларын (сәяси, икътисадый, социаль-мәдәни, демографик) исәпкә алырга, идарәнең оештыру структурасын һәм максатларын билгеләргә, муниципаль пространствоның белем бирү һәм социаль инфраструктурасын оптимальләштерү факторларын, белем алучыларның санын, әзерлекнең профильләрен, белем бирү процессын, тышкы структуралар белән үзара бәйләнешне һ.б. билгеләргә ярдәм итә. Нәтиҗәдә, бу мәгарифнең нәтиҗәле муниципаль системасын төзергә мөмкинлек бирәчәк.

Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру белән бер үк вакытта сәләтле балаларны эзләү һәм аларга ярдәм итү, шулай ук шәхес барлыкка килү чорында аларны озата бару системасы төзелергә тиеш. Формалашкан сәләтле укучыларга ярдәм итүнең махсус системасын да, һәр баланың сәләтен күрсәтү һәм үстерү, сәләтле балаларның казанышларын стимуллаштыру һәм ачыклау өчен гомуми мохитне үстерү бурычы актуаль булып тора.

Төп гомуми белем бирү программаларыннан читтә балаларның һәм яшүсмерләрнең белем алу ихтыяҗларын гамәлгә ашыруны тәэмин итүче өзлексез белем бирү системасында балаларның иҗади потенциалын үстерүнең мөһим звеносы булып өстәмә белем бирү учреждениеләре тора. Программа чараларын гамәлгә ашыру балаларга өстәмә белем бирүне 140,0 процентка кадәр арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

"Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру, белем бирү процессын финанс ягыннан тәэмин итү вәкаләтләреннән тыш, муниципаль берәмлекләрнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләренә керә. Заманча таләпләргә туры килә торган сыйфатлы белем бирү хезмәтләрен алуда шәхес һәм гаилә ихтыяҗларын канәгатьләндерү дәрәҗәсе муниципаль белем бирү челтәре үсешен дөрес планлаштыруга бәйле.

Саба муниципаль районының гомуми белем бирү системасында 2016 елның 1 сентябренә 23 гомуми белем бирү учреждениесе эшли, шуларның 2 (8,7 %) - шәһәр (гимназия, сәләтле балалар өчен сош) 21 (91,3 %) авыл мәктәпләре.

Районның 19 мәктәбендә укучыларны йөртү оештырылды. Район буенча 712 укучыга ярдәм 36 маршрут буенча 23 автобуста күрсәтелә. Әлеге чара балаларыбызга заманча матди-техник базасы булган база мәгариф учреждениеләрендә сыйфатлырак белем алырга мөмкинлек бирә.

Икенче буын белем стандартларын гамәлгә ашыру бүгенге көндә өстенлекле проблемаларның берсе булып тора. Икенче буын гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандартларына, гомуми белем бирүнең яңа эчтәлегенә һәм технологияләренә, профильле әзерлек һәм профильле укытуга, процессларның сыйфатын һәм педагогик процессның нәтиҗәләрен контрольдә тотуның һәм бәяләүнең яңа рәвешләренә күчкәндә, мәгариф учреждениеләренең матди-техник базасының заманча таләпләргә туры килү мәсьәләсе кискен тора.

2010-2011 уку елыннан районның барлык мәктәпләрендә I баскычта гомуми белем бирүнең федераль дәүләт гомуми белем бирү стандартларын сынап карау эше оештырылды. 2014 елга кадәр гомуми белем бирү учреждениеләрен икенче баскычка гомуми белем бирүнең федераль дәүләт гомуми белем бирү стандартларына күчерү тәмамланды.

2014-2015 уку елыннан районның барлык мәктәпләрендә II баскычта гомуми белем бирүнең федераль дәүләт гомуми белем бирү стандартларын сынап карау эше оештырылды.

Соңгы биш елда мәктәпләрнең санитар-техник торышын яхшырту өчен районның барлык учреждениеләрендә комплекслы капиталь һәм агымдагы ремонт эшләре башкарылды. Белем бирү эшчәнлегенең, шул исәптән янгын сүндерү һәм терроризмга каршы куркынычсызлыгын тәэмин итү бурычы этаплап һәм комплекслы хәл ителә.

Мәктәпнең тәрбияви потенциалын көчәйтү, һәр укучының шәхси психологик-педагогик ярдәмен тәэмин итү шулай ук мөһим бурыч булып тора. Хокук бозуларны, башка асоциаль күренешләрне профилактикалау мәктәп эшчәнлегенең аерылгысыз һәм табигый өлеше буларак каралырга тиеш.

Яңа белем бирү стандартларын нәтиҗәле кертү адекват кире элемтәдән - белем бирү сыйфатын бәяләү системасыннан башка мөмкин түгел. Белем бирүнең сыйфатын бәяләү системасын үстерү мөһим бурыч булып тора. Бер мәктәп баскычыннан икенчесенә күчкәндә сыйфатны бәяләүне гамәлгә ашырырга, мәгариф учреждениеләренең төрле төркемнәре буенча сыйфатны ирекле бәяләүнең инновацион механизмнарын кертергә кирәк.

Нәкъ менә мәктәп чорында кешенең сәламәтлеге алдагы гомеренә формалаша. Комплекслы чишелеш укучыларны кайнар ризык белән тәэмин итүне оештыруның гамәлдәге проблемаларын, сәламәтлекне саклау технологияләрен куллануның алдынгы тәҗрибәсен гамәлгә кертүне һәм трансляцияләүне, мәктәп медицина кабинетлары базасында укучыларны медицина белән тәэмин итү өчен шартлар тудыруны, укучыларны физик яктан тәрбияләүне һәм массакүләм балалар спортын үстерүне таләп итә.

Сәләтле балаларга ярдәм итү район мәгариф системасының һәм муниципаль район хакимиятенең өстенлекле бурычларыннан берсе булып тора. Районыбыз педагоглары алдына куйган максат - сәләтле балаларны оптималь үстерүне тәэмин итүче планлы һәм максатчан гамәлләр системасын эшләүдән һәм гамәлгә ашырудан гыйбарәт. Районда төрле дәрәҗәдәге чаралар комплексы уздырыла.

Ел саен гомуми белем бирү учреждениеләренең эш планында аерым юнәлеш - сәләтле балалар белән фән буенча эш чагылыш таба. Әлеге эшчәнлекне методик озата бару мәсьәләләре район методик берләшмәләре утырышларында да шулай ук тикшерелә. Сәләтле балалар белән эшләгәндә, укытучылар уку программаларын баета, белем бирү эчтәлеген яңарта һәм киңәйтә, дифференцияле эшли, укучыларның индивидуаль якын килүен тормышка ашыра һәм аларга консультация бирә, танып белү сәләтен стимуллаштыра ала.

Гомуми белем бирү учреждениеләренең сәләтле балалар сәләтен үстерү буенча идарә эшчәнлеге планлы характерда бара, ул укучыларны үз-үзен үстерүгә һәм камилләштерүгә юнәлгән. Районда акыл сәләтенә экспертиза сыйфатында олимпиадалар, фәнни конференцияләр чыгыш ясый. Республика олимпиадаларының нәтиҗәләрен анализлау технология, татар теле, ОБЖ, астрономия, физик культура буенча тотрыклы нәтиҗәләр күрсәтә. Республика олимпиадаларының нәтиҗәләре укучыларда белем культын

формалаштыру, укуга һәм хезмәткә намуслы мөнәсәбәт буенча укытучыларның максатчан эше турында сөйли.

Сәләтле балаларның иҗади эшчәнлеген стимуллаштыруга аерым игътибар бирәбез. Районда ел саен олимпиадаларда җиңүчеләрне һәм призерларны,аларның укытучыларын ата-аналар һәм җәмәгатьчелек вәкилләре катнашында хөрмәтләү уздырыла.

Балаларның иҗади, интеллектуаль потенциалын үстерүгә һәм укучыларның район фәнни-гамәли конференцияләрен оештыруга, конкурслар уздыруга ярдәм итә. Иң яхшы эшләр республика күләмендәге конференцияләрдә һәм конкурсларда катнашу өчен тәкъдим ителә.

Мәктәпләрдә яңа мәгълүмати технологияләр киң кулланыла, бу педагогларның һәм укучыларның проектлар өстендә эшләү буенча уртак эшчәнлегенә ярдәм итә (конференцияләрдә катнашу, дәрескә, класстан тыш чараларга , презентацияләргә методик материаллар әзерләү, газета чыгару).

Районда мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы муниципаль бюджет мәгариф учреждениеләренең 49 (шул исәптән 10 филиалы) эшли.

Балаларга мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләрен күрсәтү, өстәмә мәктәпкәчә урыннарга ихтыяҗ буенча демографик анализ ясалды. Гомуми белем бирү учреждениеләрен гомуми белем бирү учреждениеләре базасында мәктәпкәчә төркемнәр булдыру өчен буш мәйданнар булу предметына инвентарьлаштыру үткәрелде.

Заманча мәктәп инфраструктурасын булдыру, мәгълүмати технологияләрнең белем бирү эшчәнлеге практикасына кертү, мәгълүмат технологияләрен профилизацияләү һәм профориентацияләү, гомуми белем бирү эчтәлеген һәм структурасын заманча таләпләр нигезендә яңарту, мәгариф идарәсендә иҗтимагый катнашуны киңәйтү, яңа икътисадый механизмнар кертү, мәктәпнең тәрбияви потенциалын арттыру, педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү, педагогик һөнәрнең абруен күтәрү, сәләтле балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү буенча гомуми белем бирүнең актуаль бурычларын Программаны гамәлгә ашыру юлы белән бары тик комплекслы рәвештә хәл итәргә мөмкин.

2. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары.

Программаның максаты: халыкның үзгәрә торган таләпләре һәм Татарстан Республикасы җәмгыятенең һәм икътисадының перспектив бурычлары нигезендә Саба муниципаль районында белем бирүнең югары сыйфатын тәэмин итү.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- балаларга заманча укыту нәтиҗәләренә һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системаларында белем бирү программаларын модернизацияләү;
- ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, иҗтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыру;
- гомуми белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандартлары таләпләре нигезендә һәркем файдалана алырлык сыйфатлы гомуми белем алу гарантияләрен тәэмин итү;
- заманча мәгълүмат һәм коммуникация технологияләрен кулланып, ңа мәгариф технологияләрен һәм укыту процессын оештыру принципларын кертү,;
-мөмкинлекләре чикләнгән балаларга, инвалид балаларга гомуми белем алу өчен шартлар тудыру;
- укучыларның тулы кыйммәтле туклануы өчен шартлар тәэмин итү;
- укучыларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру;
- сәләтле балаларны ачыклауның, аларга ярдәм итүнең һәм аларны озата баруның муниципаль системасын камилләштерү;
- мәктәпләрдә иң яхшы педагогларны саклап калу өчен мораль һәм матди стимуллар системасын булдыру, яшь белгечләрне җәлеп итү;
- мәгариф хезмәткәрләренең өзлексез һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру;

- мәгариф учреждениеләрендә янгын сүндерү һәм террорчылыкка каршы иминлекне тәэмин итү;
- гомуми белем бирү учреждениеләрендә кадрлар ресурслары белән идарә итү буенча нәтиҗәсез чыгымнарны һәм сыйныфларның уртача тулылыгын киметү, белем бирү учреждениеләре челтәрен оптимальләштерү;
- укучыларның хезмәт базарын исәпкә алып уку планын сайлау, булачак һөнәрне сайлау мөмкинлеген тәэмин итә торган профильле һәм профиль алды укытуны кертү һәм гамәлгә ашыру;
- гомуми белем бирүнең гомуми белем бирү нәтиҗәләренә һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартларына төп таләпләрне үз эченә алган беренче һәм икенче буын гомуми белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандартларын гамәлгә ашыру;
- мәгариф учреждениеләренә сәламәтлекне саклау технологияләрен куллануның алдынгы тәҗрибәсен кертү;
- тәрбия эшенең муниципаль системасын үстерү;

Программаны гамәлгә ашыру срогы - 2017-2022 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итү.

Программаны финанслауга 2017-2022 елларда 3 985 161,830 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:
2017 ел - 658207,105 мең сум;
2018 ел - 662371,105 мең сум;
2019 ел - 666145,905 мең сум;
2020 ел - 666145,905 мең сум;
2021 ел - 666145,905мең сум;
2022 ел - 666145,905мең сум.

2017-2022 елларга Программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән булачак
2 679 056,230 мең сум, шул исәптән еллар буенча:
2017 ел - 440 543,505 мең сум;
2018 ел - 444 693,505 мең сум.
2019 ел - 448 454,805 мең сум;
2020 ел - 448 454,805 мең сум;
2021 ел - 448 454,805 мең сум;
2022 ел - 448 454,805 мең сум;

2017-2022 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1 306 105,600 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:
2017 ел - 217 663,600 мең сум;
2018 ел - 217 677,600 мең сум;
2019 ел -217 691,100 мең сум;
2020 ел - 217 691,100 мең сум;
2021 ел - 217 691,100 мең сум;
2022 ел - 217 691,100 мең сум;

Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә аныкланачак.

4. Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәләре.

Программаның нәтиҗәлелеген бәяләү индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла, 1 нче таблицада күрсәтелгән.

1 нче таблица

N п/п	Күрсәткеч исеме	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел
1	2	4	5				
1.	Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучыларның гомуми санында бердәм дәүләт имтиханын бирмәгән дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучылар өлеше, процентлар	0	0	0	0	0	0
2.	Өчтән алып җиде яшькә кадәрге балалар өчен мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге, процентлар	100	100	100	100	100	100
3.	Мәгариф хезмәткәрләренең гомуми санында (укытучылар, тәрбиячеләр, МББО хезмәткәрләре), квалификацияләрен арттырган һәм (яисә) һөнәри әзерлек үткән (укытучылар, тәрбиячеләр, МББО хезмәткәрләре) процентлар,	33	34	33	33	33	34
4.	2018 елга Өстәмә белем бирү программалары буенча белем алучы 5 яшьтән 18 яшькә кадәрге балалар санын, әлеге яшьтәге балаларның гомуми санында, процентларны арттыру	135	140	140	140	140	140
5.	Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләре санында укытуның заманча таләпләренә туры килә торган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, процентлар	80	85	85	86	87	87
6.	Районда мәгариф өлкәсендә квалификацияле хезмәткәрләрнең гомуми санында югары квалификацияле хезмәткәрләр санының чагыштырма күләме регионда мәгариф өлкәсендә квалификацияле хезмәткәрләр саны, процентлар	20	23	23	24	25	25
7	Дәүләт (муниципаль) белем бирү учреждениеләренең гомуми санында районның мәгариф учреждениеләрендә инклюзив белем кертү һәм гамәлгә ашыру, процентлар	4	4	8	8	12	12

Планлы күрсәткечнең факттагы әһәмиятенә ирешү Программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеге турында сөйли.

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2016 елның 02
декабрендәге 1341 номерлы
карарына 1 нче кушымта

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА
"МӘКТӘПКӘЧӘ БЕЛЕМ БИРҮНЕ ҮСТЕРҮ"
Әйләнә-тирә мохит"

Ярдәмче программа паспорты

1 Ярдәмче программа исеме	2017-2022 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү (алга таба- Ярдәмче программа 1)
1 Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ (алга таба - Мәгариф идарәсе)
1 Ярдәмче программаның максаты	Уку-укыту нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән мәктәпкәчә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү
1 Ярдәмче программаның бурычлары	Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү; педагогик кадрларның белем һәм һөнәри дәрәҗәсен күтәрү; мәктәпкәчә яшьтәге һәр баланың оптималь үсеш дәрәҗәсенә ирешү өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләрен кертү; мәктәптә уку өчен тигез башлангыч шартлар тудыру
1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2017 - 2022 еллар
Елларга һәм чыганакларга бүлеп, 1 нче ярдәмче программаны финанслау күләме	2017-2022 елларга 1 нче ярдәмче программаны-финанслауга барлыгы 1 217 301,000 мең сум каралган, шул исәптән: 2017 ел - 201 050,000 мең сум; 2018 ел - 202 355,000 мең сум; 2019 ел - 203 474,000 мең сум; 2020 ел - 203 474,000 мең сум; 2021 ел - 203 474,000 мең сум; 2022 ел - 203 474,000 мең сум; 2017-2022 елларга ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 845 428,800 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2017 ел - 139 071,300 мең сум; 2018 ел - 140 376,300 мең сум; 2019 ел - 141 495,300 мең сум; 2020 ел - 141 495,300 мең сум; 2021 ел - 141 495,300 мең сум; 2022 ел - 141 495,300 мең сум. 2017-2022 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре 371 872,200 мең сум, шул исәптән еллар буенча: 2017 ел - 61 978,700 мең сум; 2018 ел - 61 978,700 мең сум;

	2019 ел - 61 978,700 мең сум; 2020 ел - 61 978,700 мең сум; 2021 ел - 61 978,700 мең сум; 2022 ел - 61 978,700 мең сум; 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
1 Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтиҗәләре (нәтиҗәләрне бәяләү индикаторлары)	2022 елга 1 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: педагогик белеме булган мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгын мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган программалар буенча белем алучы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгын, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификациясен күтәрү һәм (яисә) һөнәри яңадан әзерлек узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгын 99 процент дәрәҗәсендә саклап калу.

1. 1 нче Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы

Мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә Татарстан Республикасы белем бирү сәясәтенең мөһим өстенлеге булып белем алу мөмкинлеген һәм сыйфатын тәэмин итү буенча комплекслы чараларны тормышка ашыру тора. Бүгенге көндә районда 49 мәктәпкәчә белем бирү оешмасы (шул исәптән 10 филиалы) эшли, аларда 2207 гә якын бала йөри.

Районда мәктәпкәчә белем бирү педагоглары саны 266 кеше тәшкил итә, шул исәптән 204 тәрбияче, 10 физик культура тәрбиячесе, 5 педагог-психолог, 6 укытучы - логопед.

Районның мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең педагогик составының 96 проценттан артыгы тиешле квалификация характеристикаларына ия.

Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары җитәкчеләренең 13 проценты "Дәүләт һәм муниципаль идарә", "Менеджмент", "Персонал белән идарә итү" яки дәүләт һәм муниципаль идарә яки икътисад өлкәсендә өстәмә һөнәри белем бирү юнәлешләре буенча югары һөнәри белемгә ия түгел, әмма хәзерге вакытта барысы да әлеге юнәлешләрнең берсе буенча белем ала.

Хәзерге вакытта мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә түбәндәге проблемаларны хәл итүне таләп ителәә:

- педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту темпларының түбән булуы,
- Педагогларның үз һөнәри мөмкинлекләрен аңлап һәм билгеләп, аларны белем бирү процессының барлык катнашучылары белән эштә куллануны таба алмаулары.
- үзлегеңнән белем алу һәм фәнни әдәбият һәм яңа техник чаралар белән эшли белмәү
- мәктәпкәчә учреждениеләрне үстерүгә һәм матди-техник базаны ныгытуга акчалар җитәрлек дәрәҗәдә финансланмавын билгеләп үтелә.
- балалар бакчаларын җиһазландыруның җитәрлек булмавы,
- матди-техник базаның искерүе,
- кайбер мәктәпкәчә учреждениеләрдә укыту-методика базасының лаеклы дәрәҗәсен тәэмин итә алмау,
- һәр педагогка һәм административ-хуҗалык персоналына компьютерлар булмау
- педагогларның өйрәнүгә психологик әзерлеге һәм мотивация дәрәҗәсе түбән булу
- мәктәпкәчә учреждениеләрнең белем бирү мохитенә инфокоммуникацион технологияләрне кертү җитәрлек дәрәҗәдә түгел

Белем бирү системасы мәктәпкәчә белем бирүдән башлап белем бирүнең (укытуның) эчтәлеге, ысуллары һәм технологияләре өлешендә инновация эшчәнлеге өчен кирәкле күнекмәләрне һәм компетенцияләрне формалаштыруга һәм үстерүгә юнәлдереләчәк. Балаларның иҗатка сәләтләрен иртә ачуны тәэмин итү, мәгълүматны тәнкыйди кабул итү күнекмәләрен үстерү, стандарт булмаган карарларга , креативлыкка, уйлап табучанлыкка сәләт, командада эшләргә һәм аларны мәктәпкәчә белем алуга әзерләү максатларында, мәктәпкәчә белем бирү, шулай ук өстәмә белем бирү хезмәтләренә дәүләт ярдәме артачак. Заманча квалификациясе булган мәктәпкәчә мәгариф оешмалары педагоглары саны, шул исәптән кадрларны аттестацияләү, квалификация таләпләрен яңарту һәм заманча һөнәри стандартлар формалаштыру, белем бирү программаларын яңарту, квалификация күтәрү һәм һөнәри озату программаларын яңарту, педагогик эшнең сыйфатын һәм нәтиҗәләрен бәяләүнең заманча системасын булдыруга таянып, хезмәткә түләү системасын камилләштерү артачак.

Мәктәпкәчә стадиядә шәхес формалаштыруда гаилә мөһим роль уйный. Гаилә потенциалын ачуда нәтиҗәле ярдәм күрсәтү мөмкинлекләрен тәэмин итү максатларында ата-аналарның квалификацияле ирекле педагогик консультациясе һәм гаиләләргә балаларны укытуда, тәрбияләүдә һәм үстерүдә ярдәм итү системасы, шулай ук социаль патронат системасы үсеш алачак.

Хәзерге заман мәгарифне модернизацияләү этабы мәктәпкәчә белем бирү өлкәсе хезмәткәре тарафыннан һөнәри эшчәнлек системасын камилләштерүне таләп итә.

Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын тәэмин итү өчен мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә мәгариф оешмалары мөдирләренең дә, тәрбиячеләренең дә һөнәри дәрәҗәсе мөһим. Шуңа күрә дә игътибар үзәгендә мәктәпкәчә белем бирү хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү бурычы тора.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең җитәкче һәм педагогик кадрларын булдыруга карата таләпләрне яраштыру зарур:

мәктәпкәчә мәгариф оешмалары мөдирләре 100 процентка югары һөнәри белемле булырга тиеш;

мәктәпкәчә мәгариф оешмалары педагогларының 100 процентка урта махсус яисә югары һөнәри белеме булырга тиеш.

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә түбәндәгеләр көтелә:

1. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләренә өстәмә һөнәри белем бирү өчен шартлар тәэмин итү.

2. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләре өчен квалификация күтәрүнең персональләштерелгән моделен кертү.

3. Өстәмә һөнәри белем бирү оешмаларында мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләре өчен квалификация арттыруны оештырганда заманча мәгълүмати компьютер технологияләреннән файдалануны киңәйтү.

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашырганда түбәндәгеләргә бәйле куркынычлар туарга мөмкин:

1 Ярдәмче программа белән идарә итүдәге җитешсезлекләр белән бәйле;

1 Ярдәмче программа чараларын эзлекле гамәлгә ашыруда мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының кызыксынучанлыгы булмау;

район балаларына мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерүнең өстенлекле юнәлешләре дөрес сайланмаган.

Моннан тыш, 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру барышына түбәндәге куркынычлар сизелерлек йогынты ясарга мөмкин:

программа чараларын финанслауны киметү мөмкинлегенә бәйле макроикътисадый куркынычлар;

мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерүгә норматив-хокукый ярдәм итүгә бәйле куркынычлар.

Барлыкка килгән проблемаларны хәл итү өчен, 1 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашырганда барлыкка килергә мөмкин булган тискәре нәтиҗәләрне булдырмау чаралары комплексын гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

программа чараларын гамәлгә ашыруда катнашучыларның барысы арасында - мәктәпкәчә мәгариф оешмалары, мәдәният учреждениеләре, мәгариф һәм мәдәният өлкәләрендә идарә органнары, фәнни учреждениеләр арасында ныклы элемтәләр урнаштыру зарур, алар бер системага берләштерелергә тиеш;

мәктәпкәчә белем бирү системасы үсешенең дөрес сайланмаган өстенлекләре белән бәйле куркынычлар 1 Ярдәмче программаны тормышка ашыру барышын даими мониторинглау белән бетерелә;

программа чараларын гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтиҗәләрен нәтиҗәсез тикшерү куркынычы, планнар, аларның көтелгән үтәлешен бәяләү, максатларына ирешү буенча сан индикаторлары, 1 Ярдәмче программа белән тулаем һәм аның аерым чаралары белән идарә итү сыйфатын контрольдә тоту нигезендә, -1 Ярдәмче программа белән идарә итүне төгәл һәм нәтиҗәле оештырудан минимальләштерелә.

Максатчан күрсәткечләргә ирешү өчен проблемалы мәсьәләләр барлыкка килгәндә, әлеге 1Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны регламентлаштыра торган норматив-хокукый актларга үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

2. 1 нче Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары соңгы нәтиҗәләр, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары.

1 Ярдәмче программаның максаты: балаларга мәктәпкәчә белем бирү системасында уку-укыту программаларын модернизацияләү, ул белем бирүнең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

Бурычлар:

мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү;

мәктәпкәчә белем бирүнең вариатив рәвешләрен үстерү;

педагогик кадрларның белем һәм һөнәри дәрәҗәсен күтәрү;

мәктәпкәчә яшьтәге һәр баланың оптималь үсеш дәрәҗәсенә ирешү өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләрен кертү;

мәктәптә уку өчен тигез башлангыч шартлар тудыру.

3.Төп чараларның Характеристикасы

1. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларын заманча җиһазлар белән тәэмин итү

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2011 елның 20 июлендәге 2151 номерлы боерыгы белән расланган мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыру шартларына карата Федераль дәүләт таләпләре нигезендә, мәктәпкәчә белем бирү оешмасында балаларны рухи-әхлакый үстерүне һәм тәрбияләүне, тәрбияләнүчеләрнең физик һәм психологик сәламәтлеген саклауны һәм ныгытуны гарантияләүче, тәрбияләнүчеләргә һәм педагогик хезмәткәрләргә карата уңай мөнәсәбәттә үсүче мохит тудырылырга тиеш.

Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сәламәтлеген ныгыту максатында түбәндәге чараларны үткәрү таләп ителә:

мәктәпкәчә мәгариф оешмаларын физкультура җиһазлары белән тәэмин итү;

мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында искергән җиһазларны алыштыру.

2. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының интерактив такталарын тулыландыру

Хәзерге вакытта мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү һәм гамәлгә ашыру эше алып барыла. Ә башлангыч гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандартлары инде хәзердән үк коммуникатив һәм танып белү бурычларын хәл итү өчен мәгълүмат һәм коммуникация технологияләре чараларыннан актив файдалануны таләп итә; эзләүнең төрле ысулларын (белешмә чыганакларында һәм "Интернет" челтәренең ачык укыту мәгълүмат киңлегендә), җыю, эшкәртү, анализлау, оештыру, тапшыру һәм мәгълүматны интерпретацияләү; текстны клавиатура ярдәмендә кертә белү, үлчәнә торган зурлыкларны һәм сурәтләрне, авазларны цифрлы формада терки һәм анализлый белү, үз чыгышларын аудио-, видео- һәм график ярдәмендә әзерли алу; сайлау, этикет һәм этикет мәгълүмати нормаларын үтәү. Димәк, мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерү чараларын проектлаганда төп белем бирү программаларының (мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта (тулы) гомуми, башлангыч һөнәри, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү) һәм аларга карата таләпләрнең дәвамлылыгы принцибын исәпкә алу зарур.

Моңа бәйле рәвештә, инде мәктәпкәчә яшьтә үк, укыту материалын өйрәнгәндә һәм тәрбия чараларын уздырганда интерактив хезмәттәшлекне оештыру юлы белән мәгълүмати-белем бирү ресурслары белән эшләү нигезләрен билгеләү максатка ярашлы.

Шуңа күрә мәктәпкәчә белем бирү программаларын тормышка ашыру һәм "Баланың иминлеге" республика проектын гамәлгә ашыру өчен (мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләр өчен юл хәрәкәте кагыйдәләрен укыту) һәр мәктәпкәчә белем бирү оешмасын интерактив такталар белән (оешмага кимендә 1 интерактив такта) һәм "Интернет" челтәренә тоташтыру белән тәэмин итәргә кирәк.

3. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында исәпләү һәм оештыру техникасы паркын яңарту

2011 елның 1 мартыннан "Электрон балалар бакчасы" автоматлаштырылган мәгълүмат системасы эшләп килә. Ул электрон рәвештә "Мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә балаларны исәпкә кую һәм исәпкә алу" хезмәте күрсәтүне тәэмин итә. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында компьютерларның искерүе, ә медицина һәм хуҗалык персоналының компьютер техникасы булмавы (алга таба - балалар бакчасы) ачыкланды. Шуңа бәйле рәвештә компьютер техникасын яңарту һәм алар булмаган балалар бакчаларын компьютерлар белән тәэмин итү планлаштырыла.

4. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру.

2013 елның 1 сентябреннән үз көченә кергән "Россия Федерациясендә мәгариф турында" 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары эшләнде (алга таба - ФГОС). Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертү һәм гамәлгә ашыру белән мәктәпкәчә белем бирү программасын яңадан карау ихтыяҗы туа.

Шуңа бәйле рәвештә әлеге юнәлешне гамәлгә ашыру мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләрен исәпкә алып, мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программаларын яңартуны үз эченә ала.

Мәдәни белем бирү кысаларында республиканың мәктәпкәчә белем бирү оешмаларына инновацион белем бирү технологияләре, шул исәптән мәктәпкәчә яшьтәге балаларны Татарстан Республикасының ике дәүләт теленә өйрәтү буенча укыту-методик комплекслар кертелә.

5. Мәктәпкәчә белем бирүнең муниципаль системасын модернизацияләү (мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәр төзү)

Хәзерге вакытта безнең илдә сәламәтлек ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен белем бирү хезмәтләре базары бик чикләнгән. Инвалид балаларны укытуның традицион формасы булып махсуслаштырылган (коррекцияле) мәгариф учреждениеләре кала. Бигрәк тә мәктәпкәчә яшьтәге балаларга инклюзив тәрбия бирүне кертү мәсьәләсе кискен тора. Бу мәктәпкәчә белем бирү системасында урыннарга кытлык, социаль культураның түбән булуы һәм үсештә үзенчәлекле затларга карата халыкның түземлелеге белән бәйле. Димәк, белем бирү учреждениесенә сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән баланың инклюзиясе педагогларның, ата-аналарның, мәгариф һәм социаль яклау идарәсе хезмәткәрләренең уртак тырышлыгына нигезләнергә тиеш.

Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләү юнәлешендә төркем төзүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- Сәламәтлекләре ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балаларны мониторинглау,
- Сәламәтлекләре ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән эшләү өчен кадрларны укыту,
- Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләүче юнәлешләрдәге төркемнәр

6. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында милли белем бирүне популярлаштыру

Татар халкының этномәдәни үсеше, этник тәңгәллеген саклап калу күбесенчә татар телен, әдәбиятын укыту эшчәнлегенең барлык яшь категорияләрен үз эченә алган дөрес, комплекслы оештырылуына бәйле. Мәгълүмат җәмгыяте формалашкан шартларда глобальләшү Россиядә дә, бөтен дөньяда да татарларның мәдәни ассимиляциясе процессларын тагын да көчәйтә, милли үзенчәлекләрен, гасырлар традицияләрен югалтуга китерә. Татар халкы тарафыннан туган телне һәм этник мәдәниятне югалту куркынычы татар телен һәм әдәбиятын саклау, үстерү һәм тарату проблемасы тудыра. Татар халкының тиз үсә торган ассимиляциясенә каршы тору мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында, Татарстан Республикасының урта һөнәри белем бирү мәгариф

оешмаларында һәм һөнәри белем бирү учреждениеләрендә татар телен укытуны тәэмин итүдә системалы, комплекслы якын килү булырга мөмкин. Татарстан Республикасы бөтен татар халкын берләштерү үзәге булып тора. Татар халкының үз этнокультура үзенчәлеген саклап калырга, үсеп килүче буынны этнопедагогика традицияләрендә тәрбияләүдә төп рольне Татарстан Республикасы уйный. Татар халкын саклап калуның һәм татар телен (әдәбиятын) өйрәнүнең тулы һәм нәтиҗәле эшчәнлеген тәэмин итү буенча төп бурычлар Татарстан Республикасының дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы Дәүләт программасы кысаларында гамәлгә ашырылырга тиеш. Гамәлдәге дәреслекләрне, укыту-методик комплектларны анализлау күрсәткәнчә, татар этносын алга таба да Саклау өчен туган телне лингвистик дисциплина буларак өйрәнү җитеп бетми, туган телне һәм әдәбиятны өйрәнү аша этномәдәни традицияләрне популярлаштыру зарурилыгы туды.

Мәктәпкәчә оешмаларда Татарстан Республикасы дәүләт телләрен укытуның, укыту-методик комплекслар, төрле сүзлекләр, электрон дәреслекләр төзүнең һәм басманың мөһим проблемаларын хәл итү, шулай ук Россия Федерациясе мәгариф системасының заманча таләпләре нигезендә югары квалификацияле белгечләр әзерләү, квалификация күтәрү һәм педагогик кадрларны яңадан әзерләү мөһим.

Чараларның төп максаты булып түбәндәгеләр өчен шартлар тудыру тора:

татар телен, әдәбиятын саклап калу, өйрәнү һәм үстерү, туган һәм чит тел буларак функциональлеген арттыру;

татар теле һәм әдәбиятын укыту буенча мәктәпкәчә оешмаларны, мәктәпләрне, урта һөнәри белем бирү учреждениеләрен үз эченә алган тулы бер система;

педагогларның һөнәри квалификациясен күтәрү курсларын оештыру һәм яңа укыту-методик комплектларны сынап карау.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар түбәндәгеләр:

1 ярдәмче программа максатын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;

телләр һәм әдәбият укыту методикасын камилләштерү;

кәгазь һәм электрон форматларда татар милли компоненты белән гамәли юнәлешле укыту-методик комплексларны эшләү, бастырып чыгару һәм гамәлгә кертү;

этномәдәни компонентлы аудио- һәм видеоматериаллар һәм электрон белем бирү ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;

яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатында педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Көтелә торган нәтиҗәләр:

татар телен (әдәбиятын) популярлаштыру һәм тарату;

мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләрнең тел культурасын күтәрү өчен фәнни-методик һәм белем бирү шартларын тудыру;

педагогларны әзерләү һәм аларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Россия һәм дөньякүләм иҗтимагый-мәдәни киңлектә татар теленең йогынтысын һәм аңлаешлылыгын киңәйтү.

7. Балаларны телләргә өйрәтү (рус, татар, инглиз телләре).

Бүгенге көндә Татарстан Республикасында балаларны ике дәүләт теле һәм инглиз теленә мәктәпкәчә яшьтән өйрәтү - мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә көнүзәк мәсьәләләрнең берсе. Рус теленә өйрәтүнең төп максаты тел сәләтен үстерү, рус теле белән рус халкы мәдәнияте белән аралашу чарасы буларак танышу. Балаларны рус теленә өйрәтү аларның мәктәптә белем алу процессын күпкә җиңеләйтә, димәк, программа материалын тизрәк үзләштерүгә ярдәм итә.

Балаларны рус теленә өйрәтү эшен планлаштырганда, тәрбияче рус-татар икетеллелегенең үзенчәлеген, төркемдәге сөйләм торышын, гаиләләрдә сөйләм шартларын, балаларның рус телен аңлау дәрәҗәсен исәпкә алырга тиеш. Балаларны рус сөйләменә өйрәтү өчен, тәрбияче, барыннан да элек, үзе рус телендә грамоталы

сөйләшергә тиеш. Татар телендә аңлатуны бары тик беренче дәресләрдә генә кулланырга, ә алга таба аралашуны күбесенчә рус телендә алып барырга кирәк.

Баланы инглиз теленә кечкенәдән өйрәтергә кирәк, чөнки алар бу вакытта мәгълүматны яхшы үзләштерәләр. Дүрт яшькә кадәр бала мөмкин булган сәләтләрнең яртысын ала һәм инде сигез яшендә үк үзенең төп күнекмәләрен ала. Аңлырак яшьтә, кагыйдә буларак, ун яшьләр тирәсендә, баланы укыту даими күнегүләр ясау юлы белән башкарыла. Шуңа күрә инглиз телен дүрт яшьтән дә соңга калмыйча өйрәнергә кирәк. Чит телгә өйрәтү коллектив дәресләр рәвешендә һәм индивидуаль тәртиптә узарга мөмкин.

ФГОС ата-аналарны тәрбия-белем бирү процессына җәлеп итү зарурлыгын күрсәтә. Гаилә баланың рус сөйләмен үзләштерүендә мөһим роль уйный.

Чараларның төп максаты:

Районда тел сәясәтен норматив хокукый тәэмин итүне камилләштерү;

Татарстан Республикасының дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең тигез яшәешенә ярдәм итү;

Районда рус телен өйрәнү һәм укытуның бөтен системасын үстерү;

Саба муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен саклау һәм үстерү;

Районда социаль статусын күтәрү һәм дәүләт телләрен һәм башка телләрне популярлаштыру.

Социаль статусны арттыру һәм инглиз телен районда популярлаштыру.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар түбәндәгеләр:

1 ярдәмче программа максатын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;

телләр укыту методикасын камилләштерү;

кәгазь һәм электрон форматларда рус милли компоненты булган гамәли юнәлешле укыту-методик комплексларны эшләү, бастырып чыгару һәм гамәлгә кертү;

этномәдәни компонентлы аудио- һәм видеоматериаллар һәм электрон белем бирү ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;

яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатында педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Көтелә торган нәтиҗәләр:

-укыту-методика базасын ныгыту;

- укытуда ИКТ кертү;

- кадрлар составының сыйфатын һәм дәүләт телләрен укытуны яхшырту;

- укытуда дәвамчанлыкны саклау, УМКны дөрес сайлау;

- яңа стандартларга күчкәндә, авторлык программаларын булдыру.

- татар һәм рус телләренең, шулай ук районның башка халыклары телләренең оптималь эшләвен һәм үсешен тәэмин итә торган чаралар системасын булдыру.

4. 1 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

2017-2022 елларда 1 ярдәмче программаны финанслауга түбәндәге суммалар каралган

1 217 301,000 мең сум, шул исәптән:

2017 ел - 201 050,000 мең сум;

2018 ел - 202 355,000 мең сум;

2019 ел - 203 474,000 мең сум;

2020 ел - 203 474,000 мең сум;

2021 ел - 203 474,000 мең сум;

2022 ел - 203 474,000 мең сум;

2017-2022 елларга ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 845 428,800 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2017 ел - 139 071,300 мең сум;

2018 ел - 140 376,300 мең сум;
2019 ел - 141 495,300 мең сум;
2020 ел - 141 495,300 мең сум;
2021 ел - 141 495,300 мең сум;
2022 ел - 141 495,300 мең сум.

2017-2022 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре 371 872,200 мең сум, шул исәптән еллар буенча:

2017 ел - 61 978,700 мең сум;
2018 ел - 61 978,700 мең сум;
2019 ел - 61 978,700 мең сум;
2020 ел - 61 978,700 мең сум;
2021 ел - 61 978,700 мең сум;
2022 ел - 61 978,700 мең сум;

1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә аныкланачак.

5. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

1 Ярдәмче программаның төп чараларын гамәлгә ашыру, шул исәптән «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законны гамәлгә ашыру максатында, норматив-хокукый актлар әзерләү һәм раслау планлаштырыла.

6. 2 ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны
Социаль-икътисадый бәяләү

Программаның нәтиҗәлелеген бәяләү индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла, 1 нче таблицада күрсәтелгән.

1 нче таблица

N п/п	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәм леге	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел
1.	мәктәптә укучы 5-7 яшьлек балалар санына төзәтмәләр кертелгән 3-7 яшьлек балалар санына карата мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләрен алу мөмкинлеге бирелгән 3-7 яшьлек балалар санына мөнәсәбәт	%	100	100	100	100	100	100
2.	Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында педагогик белеме булган мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырмача күләме	%	97	98	99	100	100	100
3.	мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында белем күтәрү һәм (яки) һөнәри әзерлек узган мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгы,	%	98	99	99	99	99	99
5.	мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми санында мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган программалар буенча белем алучы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгы,	%	100	100	100	100	100	100

План күрсәткечләренең факттагы күрсәткечләренә ирешү 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген раслаячак.

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге барлык балаларга мәктәпкәчә белем бирү оешмаларына урнаштыру буенча чиратта теркәлүчеләргә мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге биреләчәк. Барлык мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында мәктәпкәчә белем бирү стандартларына туры килә торган белем бирү программалары гамәлгә ашырылачак.

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2016 елның 02
декабрендәге 1341 номерлы
карарына 2 нче кушымта

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА
"2017-2022 ЕЛЛАРГА
Әйләнә-тирә мохит"

2 Ярдәмче программа исеме	2017 - 2022 елларга гомуми белем бирүне үстерү (алга таба - Подпрограмма-2)
2 Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ (алга таба - Мәгариф идарәсе)
2 Ярдәмче программаның максаты	Уку нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән балаларның гомуми белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү
2 Ярдәмче программаның бурычлары	Халыкның гомуми белем бирү хезмәтләреннән тигез файдалана алуын тәэмин итә торган белем бирү челтәрен һәм финанс-икътисадый механизмнарын формалаштыру; гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укуга һәм эшчәнлеккә әзерлеген тәэмин итү өчен белем бирү һәм мәгариф мохите эчтәлеген модернизацияләү; педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнең сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру
2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2017 - 2022 еллар
Елларга һәм чыганакларга бүлеп, 2 нче ярдәмче программаны финанслау күләме	2017-2022 елларда 2 ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 2 360 548,592 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2017 ел - 390 515,232 мең сум; 2018 ел - 392 500,232 мең сум; 2019 ел - 394 383,282 мең сум; 2020 ел - 394 383,282 мең сум; 2021 ел - 394 383,282 мең сум; 2022 ел - 394 383,282 мең сум. 2017-2022 елларга 2 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 1 426 315,192 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2017 ел - 234 830,332 мең сум; 2018 ел - 236 801,332 мең сум; 2019 ел - 238 670,882 мең сум; 2020 ел - 238 670,882 мең сум; 2021 ел - 238 670,882 мең сум; 2022 ел - 238 670,882 мең сум. 2017-2022 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән дәүләт 2 ярдәмче программасын финанслау күләмнәре 934 233,400 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

	2017 ел - 155 684,900 мең сум; 2018 ел - 155 698,900 мең сум; 2019 ел - 155 712,400 мең сум; 2020 ел - 155 712,400 мең сум; 2021 ел - 155 712,400 мең сум; 2022 ел - 155 712,400 мең сум. 2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
2 Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтиҗәләре (Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары)	2 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2022 елга түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: СОО ЖЧҖнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгын 100 процентка кадәр арттыру; гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 30 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма күләмен 35 процентка кадәр арттыру; өйдә гомуми белем бирү программалары буенча дистанцион белем технологияләрен кулланып белем алучы инвалид балалар санының чагыштырма авырлыгын, уку зыян китермәгән инвалид балаларның гомуми санында 100 процент дәрәҗәсендә саклау; соңгы өч ел эчендә квалификация күтәрү яки яңадан әзерлек узган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләре санының гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләренең гомуми санында 100 процент дәрәҗәсендә; төрле дәрәҗәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы гомуми белем программалары буенча укучылар санының чагыштырма авырлыгын гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санында 45 процентка кадәр арттыру; бердәм дәүләт имтиханы (алга таба - БДИ) нәтиҗәләре буенча дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында математика буенча уртача балл 60 балл белән; дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында БДИ нәтиҗәләре рус теленнән уртача балл 74 балл белән; 2018 елга районда гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф оешмаларының гомуми санында база белем бирү оешмаларының өлеше 56 процентка кадәр арттыру; 10 - 11 сыйныф укучыларының гомуми саныннан профильле белемнең югары баскычтагы укучыларының гомуми санын 35 процентка кадәр арттыру; 9 нчы сыйныф укучыларының профиль алды белеменең 100 процент дәрәҗәсендә булуын саклап калу; федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләү өчен квалификация күтәрүне һәм (яки) һөнәри яңадан әзерләүне узган гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләре һәм педагогик хезмәткәрләренең өлешен гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында 95 процентка кадәр арттыру

1. Гомуми белем бирү өлкәсенә характеристика, төп проблемаларны тасвирлау һәм үсеш фаразы.

Хәзерге вакытта Саба районында 23 гомуми белем бирү оешмасы эшли (шуларның 21 е муниципал).

Аларда белем алучылар саны 3576 кеше тәшкил итә, шул исәптән 313 - дәүләт гомуми белем бирү оешмаларында укучы.

Гомуми белем үсешенә демографик тенденцияләр билгеле бер йогынты ясый. Авыл җирлегендә укучылар саны кими бара. 2015 елда Саба муниципаль районының Корсабаш урта гомуми белем бирү мәктәбе» МБМУ, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Шекше урта гомуми белем бирү мәктәбе» МБМУ, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Мичән урта гомуми белем бирү мәктәбе» МБОУ, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Шытсу урта гомуми белем бирү мәктәбе» МБОУ, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Юлбат урта гомуми белем бирү мәктәбе» МББУ Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 2015 елның 29 июнендәге карары нигезендә төп гомуми белем бирү мәктәпләренә үзгәртелде.

Хәзерге вакытта балаларга гомуми белем бирү өлкәсендә хәл ителергә тиешле проблемалар кискенләште, шул исәптән:

1) иң уңышлы һәм уртача уңышлы гомуми белем бирү оешмалары арасында белем бирү нәтиҗәләре сыйфатында аерма булу.

педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту темпларының түбән булуы.

"Киләчәк" Татарстан Республикасының мәгарифне үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру кысаларында мәгарифне мәгълүматлаштыру инфраструктурасын үстерүгә шактый акчалар бүлеп бирелде. Барлык укытучылар һәм гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләре шәхси ноутбуклар алдылар, "Интернет" челтәренә чыбыксыз керү нокталары билгеләнде, район гомуми белем бирү мәктәпләре укытучылары "Интернет" челтәрендә педагогик берләшмәләрдә катнаша.

Сәламәтлек торышы буенча вакытлыча яки даими рәвештә мәгариф оешмасында уку мөмкинлеге булмаган балалар өчен өйдә укыту оештырылды. Хәзерге вакытта мондый укыту формасы белән 31 бала белем ала (шул исәптән 25 бала массакүләм мәктәпләр программалары буенча, 6 бала - махсус (коррекцион) учреждениеләрдән).

Әлеге проблемаларны хәл итү буенча нәтиҗәле чаралар булмау түбәндәгеләрне барлыкка китерергә мөмкин:

гомуми белем бирүнең сыйфатлы хезмәт күрсәтүләреннән файдалана алуны чикләү;

белем бирү хезмәтләренең сыйфаты белән халыкның канәгатьсезлеге.

Чаралар комплексы ярдәмендә үзгәрешләр түбәндәге юнәлешләрдә барачак:

белем алучыларның кызыксынуын һәм активлыгын үстерүгә басым ясап, укытуның эчтәлеген һәм ысулларын сыйфатлы үзгәртү, индивидуаль укыту планнары нигезендә профильле укытуның тулы кыйммәтле системасын формалаштыру, математикага, технологиягә, чит телләргә өйрәтү программаларын тизрәк яңарту;

гомуми белем бирү системасы кадрлары эшчәнлегенең нәтиҗәлелегенә ярдәм итүче механизмнарны үстерү, югары уку йортларын тәмамлаучыларны һәм талантлы белгечләрне гомуми белем бирүне оештыруга җәлеп итү, районның педагогик составын яшәртү, педагогик һәм җитәкче кадрларның һөнәри дәрәҗәсенең үсүе.

Мәгариф өлкәсендә республика сәясәтенең стратегик максаты - икътисадның инновацион үсеше таләпләренә, җәмгыятьнең һәм һәр гражданның заманча ихтыяҗларына туры килә торган сыйфатлы белем алу мөмкинлеген арттыру. Бу максатны гамәлгә ашыру түбәндәге өстенлекле бурычларны хәл итүне күздә тота.

1. База белем бирүнең инновацион характерын тәэмин итү;

2. Мәгариф системасы институтларын социаль үсеш инструментлары буларак модернизацияләү;

3. Профессиональ кадрларны өзлексез укытуның, әзерләүнең һәм яңадан әзерләүнең

заманча системасын булдыру.

2. 2 нче Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары

2 ярдәмче программаның максаты - балаларның гомуми белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

2 Ярдәмче программаның бурычлары түбәндәгеләр:

халыкның гомуми белем бирү хезмәтләреннән тигез файдалана алуын тәэмин итә торган белем бирү челтәрен һәм финанс-икътисадый механизмнарын формалаштыру;

гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укуга һәм югары технологияле икътисадта эшчәнлеккә әзерлеген тәэмин итү өчен белем бирү һәм мәгариф мохите эчтәлеген модернизацияләү;

педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнең сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру.

3. 2 Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы

1. Гомуми белем бирү оешмаларын җиһазлар һәм заманча кабинетлар белән тәэмин итү, автобуслар сатып алу.

Гомуми белем бирү оешмаларын җиһазлар һәм заманча кабинетлар белән җиһазлау нигезендә Татарстан Республикасы гомуми белем бирүнең Федераль дәүләт белем бирү стандартына күчүнең Перспектив планы ята, аның нигезендә белем бирү оешмалары (уку, укыту-җитештерү, компьютер, мәктәп ашханәләре һ.б. өчен) өчен таләп ителә торган җиһазларның, транспорт чаралары, дәреслекләр һәм кеше-курсларның гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләренең һәм укытучыларының квалификациясен күтәрү һәм һөнәри белемнәрен яңадан әзерләү кысаларында кирәкле күләмдә һәм бәясен билгеләү билгеләнә.

2. Барлык табигый-фәнни дисциплиналар кабинетларын җиһазлау

Хәзерге вакытта, 2010 елның 17 декабрендәге 1897 номерлы Федераль дәүләт белем бирү стандартлары белән билгеләнгән уку нәтиҗәләренә карата таләпләр нигезендә, район гомуми белем бирү оешмаларының урта һәм өлкән буын укучыларының практик эш күнекмәләре формалашырга тиешле профильле белем бирү программаларын практикада үзләштерү мөмкинлеге булмау күзәтелә.

Шулай итеп, укучыларда табигый-фәнни объектларны һәм күренешләрне өйрәнү буенча практик эш күнекмәләрен булдыру гомуми белем бирү мәктәпләренең барлык предмет кабинетларын заманча табигый-фәнни лаборатория комплектлары белән җиһазландыру кирәклеген аңлата.

3. Профильле белем бирүне кертү

Югары сыйныф укучыларын профильле уку планнары нигезендә булачак һөнәри эшчәнлеккә максатчан әзерләү гамәлгә ашырыла. Иң ихтыяҗлы профильләр: социаль-икътисадый, физик-математик, социаль-гуманитар, филологик, мәгълүмати-технологик.

4. "Татарстан Республикасында электрон белем" проектын гамәлгә ашыру

Мәктәпләрдә стационар компьютер техникасы паркы яңартылган, барлык педагогик хезмәткәрләр WiFi чыбыксыз каналы буенча "Интернет" челтәре ресурсларына керү мөмкинлеге булган персональ ноутбуклар белән тәэмин ителгән.

"Татарстан Республикасында электрон белем бирү" мәгълүмат системасында педагогларга һәм укучыларга белем ресурсларының зур спектры тәкъдим ителде. Барыннан да элек, бу Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы тәкъдим иткән "Интернет" челтәренең бушлай белем бирү ресурсларына сылтамалар. Системада республика цифрлы белем бирү ресурслары, шул исәптән татар телендә, "Телемәктәп" коммерцияле булмаган партнерлыкны дистанцион укыту системасы (база һәм профильле предметлар, бердәм дәүләт имтиханын тапшыруга әзерлек), иң эре электрон басмаларның берсе "Кирилло-Мефодиевская Школа" ("КМ - мәктәп") һәм башкалар урнаштырылган. Педагоглар системада уку һәм методик материаллар урнаштыру юлы белән виртуаль методик

берләшмәләр һәм виртуаль факультативлар булдыру мөмкинлегенә ия.

5. Федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү

Гомуми белем бирү эчтәлеген яңартуның һәм аны алу шартларын модернизацияләүнең төп механизмы яңа федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү булачак.

Яңа федераль дәүләт белем бирү стандартларының төп өлеше булып башлангыч, төп, урта гомуми белем бирүнең төп белем бирү программаларын үзләштерү нәтиҗәләренә таләпләр тора. Яңа федераль дәүләт белем бирү стандартлары белем бирү нәтиҗәләре турында күзаллауны сизелерлек киңәйтә һәм предметлы нәтиҗәләрне нормалаштыруга гына түгел, бәлки, күтелгән перспективаларны һәм шәхес, гаилә, җәмгыять һәм дәүләт ихтыяҗларын килештерү нигезендә формалаштырылган метик һәм шәхес нәтиҗәләренә ирешүгә, шулай ук баланы тиешле яшьтә үстерү турында заманча фәнни күзаллауларга йөз тота.

Башлангыч мәктәп баскычында, башлангыч гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба - федераль дәүләт белем бирү стандартлары) нигезендә, төп компетенцияләрне үзләштерүне тәэмин итә торган, үз эшчәнлегеңне оештыра һәм укый белүне тәэмин итә торган универсаль уку гамәлләрен формалаштыру мөһим. Димәк, башлангыч мәктәптә педагогларга үзоешканлыкны һәм үзбәя бирүне үстерү технологияләрен үзләштерергә кирәк.

Төп мәктәп баскычларында төп гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба - ФГОС ООО) тарафыннан укучыларның үз-үзен үстерүгә һәм шәхси үзбилгеләнешкә сәләтен формалаштыруга, үз укуларының максатын мөстәкыйль билгели һәм аларга ирешү юлларын планлаштыра, укытучы һәм яшьтәшләр белән укыту хезмәттәшлеген һәм уртак эшчәнлекне оештыруга аерым игътибар бирелә.

Урта мәктәп баскычларына гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба - ФГОС СОО) яшүсмерләрне укытуны мәгълүматлаштыруга һәм индивидуальләштерүгә, гомуми мәдәният формалаштыруга, укучыларның рухи-әхлакый, социаль, шәхес һәм интеллектуаль үсешен, социаль уңышлылыкны, иҗади сәләтләрне үстерүне, укучыларның сәламәтлеген саклап калуга һәм ныгытуга юнәлдерелгән.

Күрсәтелгән нәтиҗәләргә ирешү төрле өлкәләрдә пробаларны, интенсив аралашуны, гамәли социаль тәҗрибә алуны күздә тоткан яшүсмерләрнең социаль һәм укыту эшчәнлегенең яңа формаларын кертүне таләп итәчәк.

6. Сәләтле балаларга һәм аларның педагогларына адреслы ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыру

Балаларның һәм яшьләрнең интеллектуаль-иҗади потенциалын ачу талантлылыкның төрле типларын ачыклау, аларга ярдәм итү һәм аларны озата баруга юнәлдерелгән (һәм аларның ярашуы), шуларның иң мөһиме:

интеллектуаль сәләтле булу;

иҗади һәм сәнгать сәләте;

спорт сәләте;

социаль сәләтлелек.

Районда сәләтле балаларга һәм педагогларга адреслы ярдәм күрсәтелә. Ел саен укучыларны - олимпиадачыларны һәм аларның укытучыларын хөрмәтләү уздырыла.

7. Гомуми белем бирү оешмаларының укытучы-предмет укытучыларының һөнәри үсеш һәм методик коучингын булдыру. Районда Educare Сингапур компаниясе белән проектны гамәлгә ашыру кысаларында предмет укытучылары этаплап белем ала.

8. "Татарстан Республикасында рус теле" проектын гамәлгә ашыру

Проект рус теле һәм әдәбияты укучылары өчен фәнни, фәнни-гамәли конференцияләр, олимпиадалар һәм конкурслар оештыруны һәм уздыруны күздә тота.

9. Гомуми белем бирү оешмаларында капиталь ремонт ясау

10. Милли мәгариф системасын үстерү.

Чараларны гамәлгә ашыру туган телләрне популярлаштыруга; тел культурасын күтәрү өчен фәнни-методик һәм мәгариф шартлары булдыруга китерәчәк;

11. Махсус (коррекцион) белем бирү системасын үстерү

Чараның максаты-балаларны комплекслы үстерү һәм тернәкләндерү өчен махсус (коррекцион) белем бирү оешмаларында уку-тәрбия процессын алып бару өчен уңайлы шартлар тудыру.

12. Мәгариф объектларында янгынга каршы, террорчылыкка каршы чаралар.

Чараларның максаты - гомуми белем бирү оешмаларында янгынга каршы һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәэмин итү.

Төп программа чараларына автоматик янгын сигнализациясе, сөйләм хәбәр итү һәм системага хезмәт күрсәтү, видеокүзәтү системалары урнаштыру, шулай ук башка чаралар керә.

13.Белем бирү оешмаларында каршылыксыз мохит булдыру

Чараларның максаты - инвалидларның һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәренең өстенлекле өлкәләрендә, мәктәп яшендәге укучыларны да кертеп, объектларга һәм хезмәт күрсәтүләргә тоткарлыксыз үтеп керү шартларын формалаштыру.

14. Гомуми белем бирү системасында нәтиҗәле контрактны гамәлгә кертү

2013 елдан хезмәткәрләр белән нәтиҗәле контрактлар төзелә. Нәтиҗәле контракт-хезмәткәр белән хезмәт килешүе ул, анда аның вазыйфаи бурычлары, хезмәт өчен түләү шартлары, хезмәт нәтиҗәләренә һәм күрсәтелә торган дәүләт (муниципаль) хезмәтләрнең сыйфатына бәйле рәвештә стимуллаштыручы түләүләрне билгеләү өчен эшчәнлекнең нәтиҗәлелеген бәяләү күрсәткечләре һәм критерийлары, шулай ук социаль ярдәм чаралары ачыкланган.

Аны бәяләгәндә һәр хезмәткәргә карата аның хезмәт функциясе, эшчәнлек нәтиҗәлелеген бәяләү күрсәткечләре һәм критерийлары төгәлләштерелә һәм төгәлләштерелә, бүләкләү күләме, шулай ук хезмәтнең коллектив нәтиҗәләренә ирешкән өчен бүләкләү күләме билгеләнгән.

4. 2 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү.

2017-2022 елларда 2 ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 2 360 548,592 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:

2017 ел - 390 515,232 мең сум;
2018 ел - 392 500,232 мең сум;
2019 ел - 394 383,282 мең сум;
2020 ел - 394 383,282 мең сум;
2021 ел - 394 383,282 мең сум;
2022 ел - 394 383,282 мең сум.

2017-2022 елларга 2 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 1 426 315,192 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2017 ел - 234 830,332 мең сум;
2018 ел - 236 801,332 мең сум;
2019 ел - 238 670,882 мең сум;
2020 ел - 238 670,882 мең сум;
2021 ел - 238 670,882 мең сум;
2022 ел - 238 670,882 мең сум.

2017-2022 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән дәүләт 2 ярдәмче программасын финанслау күләмнәре 934 233,400 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2017 ел - 155 684,900 мең сум;
2018 ел - 155 698,900 мең сум;
2019 ел - 155 712,400 мең сум;
2020 ел - 155 712,400 мең сум;
2021 ел - 155 712,400 мең сум;

2022 ел - 155 712,400 мең сум.

2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә анықланачак.

5. 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

2 Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән "Россия Федерациясендә мәгариф турында" Федераль законны гамәлгә ашыру максатында норматив хокукый актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

6. 2 ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны Социаль-икътисадый бәяләү

2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләү индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла, 1 нче таблицада күрсәтелгән.

1 нче таблица

Күрсәткеч	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел
1	3	4	5	6	7	8
Төп гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгы, процентларда	80	100	100	100	100	100
Урта гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгы, процентларда	0	0	50	100	100	100
Гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 30 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма күләме, процентларда	25	30	30	31	33	35
Өйдә, дистанцион белем технологияләрен кулланып, гомуми белем бирү программалары буенча белем алучы инвалид балалар санының чагыштырма авырлыгы уку-укытуга каршы килмәгән инвалид балаларның гомуми санында, процентларда	100	100	100	100	100	100
Соңгы өч ел эчендә квалификацияне күтәрүне яисә һөнәри яктан яңадан әзерләүне узган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары җитәкчеләренең гомуми санында балаларның гомуми санының	100	100	100	100	100	100

чагыштырмача зурлыгы, процентлар						
гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санында төрле дәрәҗәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы гомуми белем программалары буенча укучылар санының чагыштырма авырлыгы , процентларда	35	40	40	41	43	45
Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (БДИ) нәтиҗәләре, математика буенча уртача балл	53	55	57	59	60	60
Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (БДИ) нәтиҗәләре, рус теле буенча уртача балл	72	73	73	73	73	74
Гомуми белем бирү оешмаларының автоматлаштырылган янгын сигнализациясе белән тәэмин ителеше, процентларда	100	100	100	100	100	100
Мәгариф оешмаларының террорчылыкка каршы җиһазлар (видеокүзәтү системалары һәм башкалар) белән тәэмин ителеше, процентларда	5	10	15	20	25	30
Гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренең гомуми санында база белем бирү оешмалары өлеше, процентларда	52	50	50	50	50	50
10 - 11 сыйныф укучыларының гомуми санынан профильле белем бирүнең өлкән баскычында укучыларны колачлау, процентларда	27	30	30	31	33	35
9 нчы сыйныф укучыларының гомуми саныннан профильалды белем белән тәэмин итү	100	100	100	100	100	100
Гомуми белем бирү учреждениеләре җитәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләү өчен квалификация һәм (яисә) һөнәри әзерлек узган гомуми белем бирү	93	95	95	95	95	95

оешмалары җитәкчеләре һәм педагогик хезмәткәрләре өлеше, процентларда						

План күрсәткечләренең факттагы күрсәткечләренә ирешү 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген раслаячак.

2 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә түбәндәге нәтиҗәләр көтелә:

гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тәэмин ителәчәк;

барлык инвалид балаларга гомуми белем бирү программаларын дистанцион, махсус (коррекцион) яисә инклюзив белем рәвешендә үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк;

барлык укучыларга яшәү урынына бәйсез рәвештә укытуның заманча шартларына керү мөмкинлеге тәэмин ителәчәк;

өлкән сыйныф укучылары профильле укытуның белем бирү программалары буенча белем алу мөмкинлеген алачак;

аеруча уңышлы һәм югары дәрәҗәдә уңышлы булмаган мәктәпләр арасында белем бирү сыйфатында аерма кимиячәк;

педагогларга өзлексез һөнәри үсеш мөмкинлекләре тәэмин ителәчәк;

милли мониторингларда укучыларның нәтиҗәләре яхшырачак (укучыларның башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү программаларын үзләштерүгә әзерлеге);

Татарстан Республикасының мәгариф пространствосы бердәмлеге тәэмин ителәчәк.

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2016 елның 02
декабрендәге 1341 номерлы
карарына 3 нче кушымта

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА
"2017 - 2022 ел өчен өстәмә белем бирү шартлары"

3 Ярдәмче программа исеме	2017 - 2022 елларга өстәмә белем бирүне үстерү (алга таба - 3 ярдәмче программа)
3 Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	«Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
3 Ярдәмче программаның максаты	Уку нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән балаларга өстәмә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү
3 Ярдәмче программаның бурычлары	Саба муниципаль районында балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренең эшчәнлеген яңарту; балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын арттыру; балаларга өстәмә белем бирү системасында ватан педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм дәвам итү; өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шәхесен гармонияле үстерү өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәҗәсен арттыру; балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренең матди-техник базасын үстерү
3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2017 - 2022 еллар
Елларга һәм чыганакларга бүлеп, 3 нче ярдәмче программаны финанслау күләме	2017-2022 елга ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 407 312,238 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2017 ел - 66 641,873 мең сум; 2018 ел - 67 515,873 мең сум; 2019 ел - 68 288,623 мең сум; 2020 ел - 68 288,623 мең сум; 2021 ел - 68 288,623 мең сум; 2022 ел - 68 288,623 мең сум. 3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәллләштереләчәк.
3 Ярдәмче программаның	2022 елга 3 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтиҗәләре (нәтиҗәләрне бәяләү индикаторлары)	5-18 яшьлек балаларны өстәмә белем бирү программаларын саклап калу; балаларга өстәмә белем бирүнең дәүләт (муниципаль) оешмалары педагогик хезмәткәрләренең айлык уртача хезмәт хакының уртача хезмәт хакына нисбәтен арттыру; дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә шөгыльләнүче балалар һәм яшүсмерләр санын арттыру; актив тормыш позициясен, мөстәкыйльлек һәм иҗади инициативаны, социаль әһәмиятле эшчәнлекне күрсәтүче балалар иҗтимагый берләшмәләре, яшьләр үзидарә органнары эшчәнлегенә җәлеп ителгән балалар саны арту; фестивальләр, конкурслар, олимпиадалар белән колачланган мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма авырлыгын арттыру; сәламәтлеккә ярдәм итүче мәктәпләрнең чагыштырма авырлыгын арттыру; физкультура-спорт секцияләрендә шөгыльләнүче укучыларның чагыштырма авырлыгын арттыру; яшәү категориясе, социаль һәм мөлкәти статус, сәламәтлек торышы категорияләре буенча, модельләр һәм социальләштерү программалары белән колачланган балалар өлешен арттыру

1. 3 Ярдәмче программаны Гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика төп проблемаларны һәм аларны хәл итү юлларын тасвирлау.

2016 елның 1 сентябренә 2016/2017 уку елында Саба муниципаль районында ведомствога карауны исәпкә алмыйча, балаларга өстәмә белем бирүнең 5 учреждениесе эшли, аларда 3156 кеше укый, бу мәктәп укучыларының гомуми санының 90 процентын тәшкил итә.

Саба муниципаль районы мәгариф системасында балаларга өстәмә белем бирүнең 2 оешмасы эшли, аларда 1800 укучы шөгыльләнә.

Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миңнеханов йөкләмәсе буенча, районда өстәмә белем бирү оешмаларында балаларны исәпкә алуның электрон системасын кертү эше бара.

Балаларга өстәмә белем бирү программалары түбәндәге юнәлешләр буенча гамәлгә ашырыла: сәнгать, туризм-туган якны өйрәнү; физкультура-спорт; фәнни-техник;спорт-техник; экологик-биологик; табигый-фәнни; социаль-икътисадый; хәрби-патриотик; социаль-педагогик.

Шәүкәт Биктимеров исемендәге балалар театр сәнгате үзәге оештырган ачык конкурс та традициягә керә.

Шулай ук иң мөһим бурычларның берсе - укучыларның иҗади сәләтләрен күтәрү. Шул максаттан чыгып, «Йолдызлык» һәм «Дулкыннар» республика конкурсларының муниципаль этаплары уздырылды.

Балалар иҗаты үзәге тарафыннан район мәктәпләрендә укучылар арасында “Сәләхият-Дарование” дип исемләнгән сәнгатьле уку конкурсы игълан ителде. Конкурсның төп максаты - укучылар арасында татар һәм рус телләрендә шигъри һәм прозаик жанр әсәрләрен уку осталыгын арттыру, шулай ук талантлы укучыларны сәхнәгә чыгару һәм әдәби иҗатның күпкырлы юнәлешен үстерүгә игътибарны арттыру. Бәйгедә 22 мәктәптән барлыгы 40 укучы катнашты, алар үзләренең яшьтәшләрен сәнгатьле шигырь юллары һәм прозаик әсәрләр укуына сокландырды.

2012 елда "Киләчәк" Татарстан Республикасы мәгарифен үстерү стратегиясенең икенче этабы чаралары кысаларында "Дәрестән соң мәктәп" комплекслы яңа проектын гамәлгә ашыру башланды. Соңгы елларда республикада һәм районда фәнни-техник иҗатны үстерү мәсьәләләренә зур игътибар бирелә. Балалар һәм мәктәп берләшмәләренең техник һәм спорт-техник юнәлешле берләшмәләрендә укучыларның гомуми санының 54 проценты

шөгыльләнә.

Бу түгәрәкләрдә шөгыльләнүче укучылар ел дәвамында төрле конкурсларда һәм ярышларда катнаштылар һәм призлы урыннарга лаек булдылар.

Мәсәлән:

Педагогларның робототехника буенча ярышларда Хафизова Ф.М. (Саба гимназиясе), Дәүләтшина Н.И. (Юлбат төп гомуми белем бирү мәктәбе) һәм Хафизова А.Ф. уңышлары сөендерә.

Уку елы башында Кызыклы Фән һәм Техника йортында робототехника буенча "Легоробот ДЗНиТ-2015" ачык ярышлары узды, анда Дәүләтшин Н.И. (Юлбат төп гомуми белем бирү мәктәбе) җитәкчелегендә 3 команда катнашты.

Белем алучылар арасында робототехника тәҗрибәсен алмашу һәм аларны популярлаштыру максатында 7 ноябрьдә Юлбат төп гомуми белем бирү мәктәбе базасында "Робот - 2015" робототехникасы буенча ярышлар узды. Ярышларда 7 мәктәптән 24 команда һәм аларның Балалар иҗаты үзәгеннән ЛЕГОроботлар кулланучы 2 команда катнашты. Ярышлар өч категориядә узды: кегльринг, линия буенча узыш, сумо. Ярышлар йомгаклары буенча җиңүчеләр һәм призерлар игълан ителде.

2015 елның ноябрендә КФУның Алабуга институты базасында робот техникасы буенча ачык ярышлар узды. Ярышлар 5 нче категория буенча үткәрелде: линия буенча узышлар, сумо, кегльринг, баскыч, лабиринт. Әлеге ярышта Саба муниципаль районына Хафизов Ф.М. җитәкчелегендә Саба гимназиясе укучылары, Дәүләтшин Н.И. җитәкчелегендә Юлбат төп гомуми белем бирү мәктәбе, Хафизов А.Ф. Т.Ю. Борһанов җитәкчелегендә Иштуган урта мәктәбе укучылары катнашты Юлбат төп гомуми белем бирү мәктәбе укучылары кегльринг категориясе буенча 1 һәм 3 нче урыннарны алдылар, Түбән Чишмәдәге төп гомуми белем бирү мәктәбе укучылары 2 нче урынны яуладылар, Сумо категориясе буенча Саба гимназиясе укучылары 1 нче урынны яуладылар.

21 февральдә Ю.Н.Усов җитәкчелегендәге Икшермә кадет интернат-мәктәбе укучылары Түбән Кама муниципаль районының "И.Х.Садыйков исемендәге балалар һәм яшьләр иҗат сарае" МБУ базасында узган "Импульс-2016" авиамодельләштерү буенча ачык ярышларда катнаштылар. Минибаев Сердар үзенең яшь категориясендә 1 призлы урынны алды.

Ел башында Әлмәт шәһәренең "4 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе" МББУ базасында мәктәп укучылары арасында радиоидарә ителә торган модельләр категориясендә автомодель спорты буенча ачык ярышлар узды. Анда Саба гимназиясе укучылары, Котдусов Г.Х. җитәкчелегендә, көндәшләребезгә берничә балл гына биреп, 4, 5 нче урыннарны алдылар.

22 март көнне «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Балалар иҗат үзәге» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет мәгариф учреждениесе базасында робототехника буенча «Робот-2016» зона ярышлары узды. Ярышларда Саба, Теләче, Кукмара районнарыннан 55 укучы катнашты.

2015-2016 уку елында фәнни-техник юнәлешкә йомгаклар ясау муниципаль фестивальдә балалар техник иҗатына ярдәм күрсәтү һәм үстерү буенча узды. ЦДТ бинасы янында гильзадан авиамодельләштерү, автомодельләштерү, суднолар модельләштерү, агач эшкәртү, робототехника, уйлап табу, конструкцияләү һәм экспонатлар юнәлешләре буенча экспонатлар күргәзмәсе оештырылган иде. Чарада районның барлык гомуми белем бирү учреждениеләре катнашты.

2016 елның 1-2 июнендә "Казан ярминкәсе" күргәзмә үзәге территориясендә "Без бергә" балалар иҗатына ярдәм итү һәм үстерү буенча муниципаль берәмлекләрнең республика фестивале узды. «Кегельринг-квадро» категориясендә робототехника буенча ярышларда Саба гимназиясе укучылары 1 һәм 3 призлы урыннарга лаек булдылар (Шәрипов Марсель, Шәяхмәтов Айрат, Нигъмәтҗанов Рөстәм), Юлбат төп мәктәбе укучылары 3 урынны алдылар (Нигъмәтов Аяз, Мансуров Райнур). "Эко-перспектива" интерактив уенында Олы Кибәче урта мәктәбе укучысы Шакирова Гөлназ 2 нче урынны яулады.

Физкультура-спорт буенча 50 берләшмәдә 750 бала (волейбол; баскетбол; мини-футбол; флорбол; хоккей; милли көрәш; шахмат; чаңгы узышы; өстәл теннисы; пневматик коралдан ату; җәядән ату, бадминтон) исәпләнә.

Педагогик осталыкны камилләштерүнең төп формалары булып семинарлар, мастер - класслар, дәресләрдә үзара ярдәмләшү тора.

Балалар төрле конкурсларда, ярышларда катнашып, үз-үзләрен ышанычны арттырырга һәм үзләрен тормышка ашырырга мөмкин. Ярышлар өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлегенең төп төрләренең берсе булып тора.

Ярышлар, балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре чаралары календарен исәпкә алып, уку елы башына төзелә торган чаралар планы нигезендә үткәрелә. 2015 - 2016 уку елында район, республика ярышларын оештыру буенча зур эш башкарылды, аларда мәгариф учреждениеләре укучылары катнашты. Әлеге чараларның максатлары күптөрле: спорт мөмкинлекләрен үстерү, укучыларның теге яки бу сыйфатларын булдыру, дөньяга карашын киңәйтү һ.б.

2014 - 2015 уку елында Саба муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларында укучылар һәм педагоглар өчен 19 район, 2 республика чарасы әзерләнде һәм уздырылды. Төрле дәрәҗәдәге ярышларда да нәтиҗәләр бар.

Эшчәнлек барышында үз вакытында хәл итүне таләп итә торган түбәндәге проблемалар ачыкланды:

1. Өстәмә белем бирү мәсьәләләрендә педагогик составның компетентлыгы җитәрлек дәрәҗәдә түгел һәм бергәләп эшләүче педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыруга мотивациясе җитәрлек түгел

Фаразланыла торган чишү юллары:

- педагогик кадрларны дөрес сайлауны гамәлгә ашыру;
- курс һәм курсара әзерлек аша тренер-укытучыларның һөнәри осталыгын үстерү өчен шартлар тудыру;
- төрле дәрәҗәдәге ярышларда яхшы нәтиҗәләр күрсәткән тренерларны бүләкләү.

2. Белем бирү процессының матди-техник җиһазланышы җитәрлек дәрәҗәдә түгел.

Фаразланыла торган чишү юллары:

- иганәчелек ярдәме;
- - чаралар уздырганда социаль активлыкны арттыру һәм учреждениеләр һәм оешмалар белән элемтәне ныгыту.

Болар барысы да өстәмә белем бирү педагогларының төрле юнәлешләрдә тәрбияләнүчеләр белән нәтиҗәле эш алып баруларын оештырырга мөмкинлек бирәчәк. Балаларның сәләтен үстерергә һәм алар белән бергә камиллеккә, әлеге процесста катнашучы һәр кешенең шәхси үсешендә яңа үрләргә ирешергә омтылырга ярдәм итәчәк.

2. 3 нче Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары

3 ярдәмче программасының максаты - балаларга өстәмә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку нәтиҗәләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтиҗәләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

3 Ярдәмче программа түбәндәге бурычларны хәл итә:

районда ӨББ эшчәнлеге эчтәлеген яңарту;

балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын арттыру;

балаларга өстәмә белем бирү системасында ватан педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм дәвам итү;

өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шәхесен гармонияле үстерү өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәҗәсен арттыру;

Мәктәп, балалар бакчаларының матди-техник базасын үстерү.

3. 3 Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы

Психологик-педагогик медицина-социаль үзәкләр челтәрен үстерү.

"Балалар сәламәтлегендә тайпылышларны иртәрәк ачыклау" проектын гамәлгә ашыру

Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миңнеханов йөкләмәсе нигезендә Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына, Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы белән берлектә, аппарат-программа комплексларын ("АРМИС") кулланып, мәктәп укучыларының сәламәтлегендәге тайпылышларны иртә ачыклау буенча эш башланды. "АРМИС" - ул моноблочный, аз габаритлы, универсаль аппарат-программа комплексы, аңа цифрлы интерфейс аша кешенең физиологик параметрларын теркәү өчен датчиклар кушыла. “АРМИС” АПК 2 гомуми белем бирү оешмасында куелды: МБОУ “Шәмәрдән лицее”, “Саба гимназиясе” МБГББУ.

"Дәресләрдән соң мәктәп" проектын тормышка ашыру

2012 елда Татарстан Республикасының "Киләчәк" мәгарифне үстерү стратегиясенең икенче этабы кысаларында "Дәресләрдән соң мәктәп"дигән яңа проектны тормышка ашыру башланды.

2012 елда Татарстан Республикасының "Киләчәк" мәгарифне үстерү стратегиясенең икенче этабы чаралары кысаларында "Дәресләрдән соң мәктәп" дип исемләнгән яңа комплекслы проектны тормышка ашыру башланды.consultantplus://offline/ref=55999854F8CC0842001E5CFF95D53DA39CA012C1190AE0A1FAE1B9BBC2D74BE7574AAFBB7892A4D66388BCSD1BG

Проектның асылы-мәктәпләрдә түгәрәк эшчәнлегенең барлык спектрын яңарту, ул укучыларның техник иҗаты һәм тикшеренү эшчәнлеге өчен база булдыруга аеруча басым ясый. Проектны тормышка ашыру зарурлыгы балалар иминлеге өчен, аларның иҗади потенциалын ачуга, уңышлы шәхес формалаштыруга, киләчәк һөнәрне аңлы рәвештә сайлауга әзерлеккә һәм дәресләр тәмамланганнан соң эшләргә тиеш.

Мәгариф системасында сәламәтлек саклау эшчәнлеген үстерүнең төп векторы - "Мәктәп-сәламәтлек территориясе" озак сроклы проектын тормышка ашыру, ул түбәндәге төп юнәлешләрне үз эченә ала:

"Профилактик белем бирү программаларын тормышка ашыру",

"Укучыларга физик тәрбия бирү системасын үстерү",

"Укучылар туклануын рационализацияләү",

"Сәламәтлек саклау өлкәсендә педагогларның һөнәри компетенциясен арттыру",

"Укучыларның гаиләләрен сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча программаларга җәлеп итү, шул исәптән "Уңышка юл" программасына да",

"Профилактик эштә, социаль әһәмиятле проектларны тормышка ашыруда мәктәп укучыларының катнашуы ("Лидерлык нигезләре"," Мөстәкыйль балалар " һ. б.))",

"Профилактик наркологик тикшерүләр үткәрү".

Татарстан Республикасында дүртенче ел рәттән "КЭС-БАСКЕТ" гомуми белем бирү оешмалары арасында баскетбол лигасы чемпионаты үткәрелә.

"КЭС-БАСКЕТ" мәктәп баскетбол лигасы" проектында катнашу гомуми белем бирү оешмаларына матди базаны тулыландырырга мөмкинлек бирә. Чемпионатта катнашучы барлык мәктәпләр баскетбол туплары комплектларын, зональ этапларда җиңүчеләр - баскетбол формасы комплектларын спонсордан - "Комплекслы энергия системалары" ябык акционерлык җәмгыятеннән (Пермь шәһ.) алалар. Моннан тыш, проектның иганәчесе тарафыннан бүләкләү атрибутикасы да бирелә.

Районның гомуми белем бирү оешмалары "Мәктәпкә-мини-футбол!" гомумроссия проекты кысаларында мини - футбол буенча чемпионатта актив катнашалар.

Бүген мәктәп туклануының сыйфатын яхшырту һәм һәркем файдалана алырлык булу, укучыларның күпчелеге кайнар ризык белән тукланырга тиеш. Районда бу юнәлеш буенча максатчан эш алып барыла, аның нәтиҗәсе булып кайнар аш белән тәэмин ителеш 100 процент тәшкил итү факты тора.

Туклану бәясен исәпләү якынча ике атналык меню нигезендә башкарыла. Авыл мәктәпләрендә тукләнуны оештырганда азык-төлекне арзанайту өчен ярдәмче хуҗалыкларның, мәктәп яны-тәҗрибә участокларының, мини-фермаларның керемнәре зур ярдәм булып тора.

Ел саен районда "Укучыларны тукландыруны оештыру буенча иң яхшы мәктәп ашханәсе"республика конкурсының муниципаль этабы үткәрелә. Конкурсның максаты- укучыларны кайнар аш белән тәэмин итүне оештыруны камилләштерү, мәктәптә туклану рационнарының баланслылыгын тәэмин итү, укучыларны кайнар ризык белән тәэмин итү, хезмәт күрсәтүнең прогрессив формаларын кертү, ашханәләр коллективлары эшенең алдынгы тәҗрибәсен киң тарату.

2007 елдан Татарстан Республикасында мәгариф буенча федераль агентлык һәм Татарстан Республикасы Хөкүмәте арасында уртак финанслау шартларында балаларга өстәмә белем бирүнең төрле юнәлешләре өчен заманча аппарат-программа комплекслары белән җиһазлау эше алып барыла. Яшьләрнең фәнни-техник иҗаты системасын үстерү буенча төбәк программасын иң яхшы эшләүгә Россия Федерациясе субъектлары программаларын сайлап алу буенча ике Бөтенроссия иҗат конкурсы нәтиҗәләре буенча. Яңа җиһазлар сатып алу оешмаларның матди-техник базасын ныгытты, балаларга техник юнәлештәге өстәмә белем бирү программалары спектрын киңәйтте. Техник иҗатның яңа төрләре кертелде: робототехника, 3D-модельләштерү, санлы программа белән идарә итү станокларында эшләү.

Балалар хәрәкәте һәм балаларны социальләштерү формаларын үстерү

Балалар иҗат үзәге 4925 бала исәптә торган район балалар иҗтимагый оешмасының эшен уңышлы координацияли.

Эш, беренче чиратта, балалар мәнфәгатьләрен исәпкә алып төзелә һәм аларның инициативаларын һәм иҗтимагый активлыгын үстерүне күздә тота, балалар иҗтимагый оешмалары һәм өлкән сыйныф укучылары белән эшләү бүлеге түбәндәге бурычларны хәл итә:

Район мәктәпләре базасында балалар иҗтимагый оешмаларының эш эчтәлеген, рәвешләрен һәм ысулларын төгәлләштерү;

республика, район эшләрендә һәм акцияләрендә балалар оешмалары әгъзаларының эше буенча район мәктәпләре эшчәнлеген активлаштыру;

«Галстуклы ил » СНТ программасы буенча чаралар үткәрүдә педагог-оештыручыларга ярдәм;

Отряд вожатыйлары эшчәнлеген активлаштыру. Укучыларның закон тыңлаучан үз-үзләрен тотышын формалаштыру һәм аларның хокукый грамоталылык нигезләрен өйрәтү максатларында 2007 елдан Татарстан Республикасы мәгариф системасында хокук бозуларны профилактикалауның мәктәп отрядлары актив үсә. 2016 елның 1 сентябренә мәктәпләрдә 22 отряд эшли (алга таба - профилактика отрядлары). Катнашучыларның гомуми саны - 220 кеше.

2009 елдан Татарстан Республикасы буенча Эчке эшләр министрлыгы, Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм министрлыгы һәм Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан мәгариф учреждениеләренең хокук бозуларын профилактикалау отрядлары арасында республика конкурсы уздырыла.

2008 елдан Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, Россия Федерациясенең наркотиклар әйләнешен контрольдә тоту буенча федераль хезмәт идарәсе белән берлектә, Татарстан Республикасы буенча "SaMoStоятельные Dети" ведомствоара проекты гамәлгә ашырыла, аның максаты - мәктәп яшендәге балалар өчен беренче тәмәке, алкоголь һәм психоактив матдәләр пробасының яшен кисәтү яки тоткарлау. Укучы үзе өчен зарарлы гадәтләр буларак билгеле торган тыюларны шәхси контрактка үзе сайлый һәм кертә, һәм тәмәке тарту, алкоголь һәм психоактив матдәләр куллану гына түгел, ә норматив булмаган лексика, вандализм, ялкаулык кебек тыюларны да.

Контрактны үтәгән һәм проектта актив катнашкан балалар кайбер ташламалар белән

бүләкләнәләр. Алар үзләренең туган районнарындагы кебек китаплар, канцтоварлар һәм спорт инвентаре сатып алганда ташламалар алалар. Шушы еллар эчендә "SaMoSтоятельные Dети" проектында 4 гомуми белем бирү оешмасы катнашты.

Балалар хәрәкәтен үстерү, балаларны социальләштерү буенча төп чаралар:

Татарстан Республикасы мәгариф учреждениеләрендә Ватанга мәхәббәт, гаилә кыйммәтләрен һәм гореф-гадәтләрен, гомуми шәхес культурасын, укучыларның гражданлык тәңгәллеген, толерантлык культурасын, этник һәм динара хезмәттәшлек өлкәсендә социаль компетентлык, Ватанны саклауга әзерлек һәм яшь кешеләрнең Россия Федерациясе Кораллы Көчләре сафларында хезмәткә уңай мөнәсәбәтен формалаштыруга юнәлдерелгән хәрби-патриотик, фәнни-техник, рухи-әхлакый, сәнгать-эстетик, экологик тәрбиянең заманча программаларын гамәлгә ашыру;

яшьләргә патриотик тәрбия бирү белән шөгыльләнүче балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегенә мониторинг ясау, яшьләрне патриотик тәрбияләү буенча методик тәкъдимнәр эшләү, Бөек Ватан сугышы һәм Россия тарихының башка мөһим вакыйгалары турында тарихи хатирәләрне саклауга юнәлдерелгән республика акцияләрен уздыру;

укучыларны тәрбияләү һәм социальләштерү өчен шартлар тудыру, аларны шәхси һәм иҗтимагый әһәмиятле эшчәнлек, социаль һәм гражданлык формалашуы юлы белән,шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру аша үзидентификацияләү ;

мәгарифтә дәүләт-иҗтимагый идарә формаларын, шул исәптән балалар иҗтимагый үзидарәсе рәвешләрен үстерү;

кеше хокуклары һәм бала хокуклары өлкәсендә белем алуны тәэмин итә торган чаралар комплексын эшләү;

балалар белән эшләүне гамәлгә ашыручы оешмаларның һәм учреждениеләрнең белгечләрен укыту һәм аларның квалификациясен күтәрү буенча гамәлдәге программаларны аларда балаларның үз мәнфәгатьләренә кагыла торган карарлар кабул итүдә катнашу хокукын аңлатучы махсус бүлекне кертү юлы белән киңәйтү һәм аны гамәлгә ашыру принциплары;

балаларның үз мәнфәгатьләренә кагылышлы карарлар кабул итүдә даими мониторинг системасын һәм механизмын булдыру һәм аларның катнашуын бәяләү;

"Лидерлык нигезләре", "SaMoSтоятельные Dети", "Детская Республика Думасы" проектларын үстерү;

Республика стратегиясенең төп чараларын гамәлгә ашыру буенча балалар иҗтимагый оешмалары тарафыннан проектлар төзү.

4.3. Имза-грамманы ресурс белән тәэмин итү.

2017-2022 елга ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 407 312,238 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2017 ел - 66 641,873 мең сум;
2018 ел - 67 515,873 мең сум;
2019 ел - 68 288,623 мең сум;
2020 ел - 68 288,623 мең сум;
2021 ел - 68 288,623 мең сум;
2022 ел - 68 288,623 мең сум.

3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә аныкланачак.

5. 3 Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү

3 Ярдәмче программа нәтиҗәлелеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән

индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Индикаторның исеме	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7
5-18 яшьләрдәге балаларны өстәмә белем бирү программалары белән колачлау, процент	130	131	132	133	133	133
Ведомство буйсынуындагы дәүләт (муниципаль) оешмалары эшчәнлегенең нәтиҗәлелеге күрсәткечләре нигезендә муниципаль берәмлекләрнең 80 процентыннан да ким булмаган өлешендә ӨББ, аларның җитәкчеләре һәм төп категория хезмәткәрләре эшчәнлеген бәяләү гамәлгә ашырыла торган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең чагыштырма күләме, процентлар	90	91	90	91	92	90
Актив тормыш позициясен, мөстәкыйльлекне һәм иҗади инициативаны күрсәтүче балалар иҗтимагый берләшмәләре, яшьләр үзидарә органнары, социаль әһәмиятле эшчәнлеккә җәлеп ителгән балалар саны арту, (2016 елга карата%) процентларда	112	115	115	120	120	125
Фестивальләр, конкурслар, олимпиадалар, белән колачланган мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма авырлыгы, процентларда	100	100	100	100	100	100
Сәламәтлеккә ярдәм итүче мәктәпләрнең чагыштырма авырлыгы, процентларда	100	100	100	100	100	100
Россия Федерациясе субъектында күрсәтелгән категорияләр буенча балаларның гомуми санында балаларның яшәү урыны, социаль һәм мөлкәти статусы ,сәламәтлек торышы, социальләштерү модельләре һәм программалары белән колачланган балалар өлеше, процентларда	92,5	92,7	92,9	92	92	92

План күрсәткечләренең факттагы күрсәткечләренә ирешү 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген раслаячак.

3 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә:

региональ һәм муниципаль әһәмияттәге оешмаларда балаларга өстәмә белем бирү буенча дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүнең сыйфаты яхшырачак;

Татарстан Республикасында ОДО эшчәнлеген стимуллаштыру системасы булдырылачак;

күпфункцияле социаль үзәкләр буларак, ОДО ның заманча кызыклы имиджы төзеләчәк;

баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программалары кертеләчәк;

ОДО челтәре сакланачак һәм алга таба үсеш алачак;

укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артты;

республика мәгариф оешмаларында белем бирү процессын оештырганда заманча мәгълүмати-компьютер технологияләрен куллану зонасы киңәйтелә;

дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә эшләүче балалар һәм яшүсмерләр саны артачак.